

A BEVÁNDORLÓ

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
327 East 13th Street New York City

ELŐFIZETÉSI DÍJ:
Egész évre New Yorkban... \$3.—
A vidéken... \$2.50
Egyes szám... 3c.

Editorial Rooms:
327 East 13th Street New York City

SUBSCRIPTION:
Per annum, in N. Y. City... \$3.—
United States... \$2.50
Single copy... 3c.

MEGJELEN KEDDEN ÉS PÉNTEKEN.

Szerkesztő: SINGER MIHÁLY.

EGYES SZÁM ÁRA 3 CENT.

IV. Évfolyam. 90. szám.

NEW YORK, N. Y., PASSAIC, N. J., PITTSBURG, Pa., PÉNTEK, 1907. NOVEMBER 8-án.

IV. Year. No. 90.

VISSZAVÁNDORLÁS.

MÁR MEGINT CZIKKEZNEK A KIVÁNDORLÁSRÓL.

A budapesti „Az Újság” október huszadiki számában Farkas Pál dr. az amerikai kivándorlásról és visszavándorlásról hosszabb cikksorozatát helyez kilátásba egy bevezető cikkében.

Ebben a bevezető cikkben Farkas dr. is elpanaszolja azt, ami fölött mi annyira panaszt emeltünk, hogy, tudniillik, ankétirozással és szavalatokkal a kivándorlási kérdést megoldani nem lehet. Farkas dr. nem akar anketéket. Ő cikksorozatát fog közzétenni. Azután meg lesz mentve a haza. Másik cikkünk a kivándorlási kérdést megoldásáról, nem cikksorozat. Célravezető gazdasági politikát, a föld hozzáférhetőségét kérjük mindenki számára, az adórendszer megváltoztatását kérjük és főleg a munkaviszonyok rendezését. Akkor azután rövid idővel belép nemcsak a kivándorlás kérdése fog önmagától megoldódni, de megindul a visszavándorlás árja épp oly mértékben, ahogy évek óta tart a kivándorlási ár.

Mindazonáltal nagy érdeklődéssel nézünk Farkas dr. cikksorozatára, mert bevezető cikkében megígéri, hogy a következő három, mindenesetre nagy fontosságú kérdéssel fog foglalkozni: *Hogyan állítsuk be az amerikai kivándorlást nemzetünk fejlődésébe és melyek az okai? Melyek a kivándorlás közvetlen következményei? És mit állapíthatunk meg e következményekből a jövőre nézve?*

E felvetett kérdések mindegyike arra enged következtetni, hogy Farkas dr. kivételes komolysággal akarja tárgyalni a kivándorlási ügyet, amelyet mi Magyarországnak legfontosabb ügyének tartunk.

E feltevéseinkben megerősít bennünket az, hogy Farkas dr. már bevezető cikkében is jóleső komolyságot árul el, mert bátran nekimegy annak a kérdésnek is, amely elöl odahaza eddig kitért, az innen hazaküldött pénzek hovatartozása kérdésének.

Mi történik azzal a pénzzel, amit hazaküldenek? — kérdi Farkas Pál. Idehaza marad-e, vagy pedig csak utiköltésül szolgál a kivándorlóknak? A feleletet ismét csak a helyszínen szerzhessük meg és majdnem kivétel nélkül így hangzik: „a pénzt a földre fordítják”. Régi ingatlanokat tehermentesítettek, vagy új ingatlanokat vesznek. Kölesönöket törlesztenek és gazdasági eszközöket szereznek be. Kulturális hatások is érezhetők. Amerikai pénzből iskolák épülnek, amerikai alapítványok pályadíjakat tüznek ki a szorgalmas tanulóknak, új templomok és paplakok pedig arról beszélnek, hogy a nagy pénzbevonásnál az egyházat sem felejtik el. És ilyenformán éppen a kivándorlás régi gócpontjain, Sárosban, Beregben, Zemplénben, Ungban, Veszprémben, Vasban, vagy Szepesben igen komoly és lelkiismeretes emberek arra a nézetre kezdenek hajolni, hogy a kivándorlás egy gazdasági, mint kulturális szempontból nem káros.

Ámde ez az optimizmus éppen olyan csalóka, mint az iménti kétségbeesés. A kérdés megítélésénél nem pillanatnyi impressziók, hanem csakis teljes áttekintés vezethetnek. Egy nemzet fejlődésében két-három esztendő kiragadott tapasztalatai és tanulságai nem jöhetnek számba. Éppen úgy, mint ahogy a kivándorlás okainál vissza kell majd tekintenünk egy hosszú korszakra, hogy igazságosak lehessünk, a kivándorlás következményeit bele kell állítani a jövő perspektívájába. És akkor súlyos, az eddignél súlyosabb aggodalmak fognak jelentkezni.

És ezzel elérkeztünk ahhoz a pont-hoz, ahol a kivándorlási kérdésnek eddig kevésbé méltott, alig figyelembe

vett részletei rejtőzködnek. Megdöbbenve látjuk, hogy az az óriási tőke, amely Amerikából az országba visszazömlök, részben igen keves, részben teljesen kétségtelen befektetésekre szolgál. Az emberi lélek konzervatív hajlamai és rideg üzleti spekuláció egyésülnek, hogy a clevelandi gyárakban, a nyugati bányákban megkeresett dollárok ismét holt tőkévé változzanak át. Ki fogjuk mutatni, hogy a kivándorlók a mai viszonyok szerint igen szerencsétlenül és igen meggondolatlanul használnák, vagy használták fel keresményüket, melyet hazaküldenek. És itt jelentkezik az újabb veszedelem. Igaz, a nagy átlag azzal a szándékkal megy ki, hogy néhány esztendő munka és néhány ezer dollár megtakarítása után újból hazajöjjen. E szándékot nagyrészt meg is valósítják. Hazajönnék és most már élvezni akarják munkájuk gyümölcsét. Am néhány esztendő múlva érezni kezdik, hogy ismét nem tudnak boldogulni. A tőke nem hozza meg kamatait, a pénznek, amelyet keserves verejték hullás közben szereztek, nincs látszatja. Az elkéséredés most hatalmas erővel felülkerekedik bennük. Ismét a kikötők felé sietnek, de most már családjuk is velük megy, most már nem jobb munkát, hanem jobb hazát keresnek.

Már ez a fejtegetés mutatja, hogy Farkas Pál igazán gondolkodó fövel merül a kivándorlási kérdésébe. S habár azt a kérdést, mint már mondtuk, újságcikkkel alig hisszük megoldhatónak, mégis nagy érdeklődéssel nézünk a további fejtegetések elé.

A FEHÉR HÁZBAN.

Aczélmágnások az Egyesült Államok elnökénél.

Washingtonból jelentik, hogy Frick Henry, a pittsburgi aczélmágnás és Gary E. H., az aczéltruszt elnöke meglátogatták Roosevelt elnököt és két órán át értekeztek vele.

E látogatást New Yorkból útítotték nyelbe telefon útján és a pénzülg nagy reményeket fűzött hozzá.

A két aczélmágnás eleinte egyedül értekezett Roosevelt elnökkel, aki azonban még az értekezlet folyamán magához kéri Root külügyminisztert, aki az értekezlet végéig ott is maradt. Az értekezlet tárgyat a jelenlegi pénzülg és Roosevelt elnöknek álláspontja a truszt-értekezlet szemben képezte. Az értekezlet részleteit eddig nem szivárogtak ki a nyilvánosságba. Roosevelt, akit az értekezlet iránt megkérdeztek, azzal felelt, hogy nem mondhat semmit, mert szavait esetleg félreértenék, amit különösen a jelen válságra való tekintettel nem látna szívesen.

Azt mondják, hogy Frick és Gary urak azzal ostromolták az elnököt, mondjon valamit a közönség megnyugtatására és a bizalom helyreállítására. Roosevelt nem tett kötelező ígéretet, valószínű azonban, hogy évi üzenetében hosszabban fog kitérni a pénzülg megletekre. Az ismét más kérdés azonban, vajjon ez a „kiterjeszkedés” hasznára lesz-e azoknak, akik szédületes vállalkozásaikkal a válságot előidézték.

VÁDLÓTTAK PADJÁN.

Sikkasztással vádolt olasz miniszter.

Rómából kábelezik, hogy szerdán kezdtek meg a harmadfél milliónyi hivatalos pénznek elikkasztásával vádolt Nasi Nunzio ellen a végtárgyalást.

Nasi közoktatásügyi miniszter volt és vele együtt Lombardi Mihály, a pénzülgminisztérium volt államtitkára is a vádlottak padjára került. Lombardi tüdőbeteg s az orvosok állítása szerint nem fogja túlélni a tárgyalás izalmait. Mindazonáltal a tárgyalási terembe vitette magát, hogy vallomásaival kimentse a feyházból Nasi barátját.

Nasi, aki szicíliai származású, bálvány a népek, amely nem akar hinni a terhére rótt vádban és inkább politikai vértanúnak mondja őt. Kétségtelen, hogy a nép nem fogja nyugodtan fogadni Nasinak esetleges elítélését. Most is körülhullámozza a nép az olasz képviselőházat, amelynek nagytermében tartják meg a tárgyalást s a kirendelt katonaság nem képes elnyomni a kormányellenes tüntetéseket.

Mikor július havában a képviselőház kilökte kebeléből Nasit, ennek szülővárosában, Trapaniban, forrongani kezdett a nép és a forrongás átesapott egész Szicília. A vád alá helyezésre Trapani lakossága azzal felelt, hogy Nasit újból megválasztotta képviselőnek.

Ily körülmények között érthető, hogy mekkora érdeklődéssel kísérik a per lefolyását, várják a kimenetelét.

NEM MEGY BÉCSBE.

Alfonz elhalasztotta látogatását.

Madridból jelentik, hogy Alfonz spanyol király tervezett bécsi látogatását a jövő évre halasztotta.

A spanyol lapok szerint a látogatás ez elhalasztása azért történt, mert a spanyol király nem akarja az épülő Ferenc-József-ét azon fűrészműnek kiténni, amik a látogatással járnának.

Tény az, hogy maga a spanyol király sem igen bírja az utazás fáradsalmait, mert, mint ezt már előzőleg jelentettük, a tüdővész jelei mutatkoznak rajta.

MEGINT CSEND.

A new yorki pénzülgválság végé.

Véget ért az izgató ostrom, melyet megfélemlített embereknek ezrei a new yorki bankok és truszt-társaságok ellen intéztek.

Hogy a truszt-társulatok és különösen a Trust Co. of America és a Lincoln Trust Co. ismét rendes körülmények között intézik el ügyeiket, kivívják abból, hogy minden jelentkezőnek készpénzzel fizetnek.

A Union Trust Co. elnöke, King Edward szerdán egy nyilatkozatot tett közzé, amelyben kijelentette, hogy hat trusztkompániának elnökei bizottsággá alakultak egyes bajba jutott truszt-társaságok ügyének rendezésére. Tény az, hogy a bizottság megalakulása óta harminczégy millió dollárt fizettek vissza betevőknek.

A válság gyors lebonnyolítását minden esetre maga a kormány is elősegítette, mely azelőtt fenyegetődzött, hogy állami kezelés alá veszi a kérdéses pénzülgintézeteket, ha ügyeiket gyorsan rendezni nem hozzák.

ÜTIK A TRUSZTOT.

A Standard Oil Company újabb bajai.

Texasból jelentik, hogy az ottani állami főügyész megszokott mintára perbe fogta a Standard Oil Companyt, mivel a törvények ellenére üzletet folytat Texas államban.

A kompanyia hat ügynökségét perbe fogták és hatmillió dollárnyi pénzbírságra akarják őket ítélteni. Együttal a főügyész a perbefogott ügynökségek számára gondnokok kinevezését kéri.

MAGYAR HIÉNÁK.

MEGRABOLNAK HAZAUTAZÓ MAGYAROKAT.

Épületes dolog történt a minap New Yorkban. Nem az első eset ugyan, de a vakmerőség, amelyvel ezúttal kifosztottak visszavándorló magyarokat, felháborító.

West Virginia állambeli Dorchesterből New Yorkba érkezett Maier András és Francia János. Beleuntak a dollárok országába és ennek emberelő munkájába. Hazakivándoroltak. Azért jöttek New Yorkba, hogy rendes magyar bankárknál megvegyék a hajójegyeket és azután másnap utnak induljanak.

Már a bankárjuk közelében voltak, a mikor két „honfitárs” belekapaszkodott a két idegenbe, akiket az első szempillantásra meglátszott, hogy nem igen járatosak New Yorkban. Néhány pillanat múlva már megtudták mindent. Megtudták, hogy a két magyarnál van egy kis pénzmag. Megtudták azt is, hogy kihez készültek és készségesen vállalkoztak arra, hogy elkísérik az idegeneket a bankárhoz. Felültették őket egy villamos kocsihoz és levitték őket a — főpostára. Ott magyarázták, hogy ez a bankár urnak a főirodája s hogy az a tengeri ember a bankár urhoz azzal beérkezett leveleket rendezzi.

Magyarjaink elesodálkoztak ugyan azon, hogy az ő pénzküldőjüknek olyan nagy az irodája s hogy annyi hivatalnok van, de elvégre hűségesen elhittek mindent, amit azok a jó urak mondtak, akik elfáradtak velük. A „jó urak” közben az egyik ablakhoz mentek, ott kitöltöttek két — postautalványt s ezeket azzal ádták át a mi embereinknek, hogy ime, hajójegyek. Maier András és Francia János egy percig sem kétkeltek, átvették a hajójegyeket, megfizettek érte egyenkint 40, összesen 80 dollárt. A „jó urak” zsebre vágták a pénzt, jó utazást kívántak az utasoknak, aztán persze elpárologtak.

Két utasunk kiesít körülözött a városban, majd betértek egy koreszába, ahol meghaltak. Másnap reggel beállítottak tényleg a szóban forgó bankár irodájába, akinek a címét magukkal hordták.

A kölesönös bemutatkozás után a bankár megkérdezte tőlük, hogy mikor és minő vonalon kívánnak utazni.

—Már megvannak a jegyeink.

—Még-e? Aztán hol vették azokat a jegyeket? — kérde álmélkodva a bankár.

—Hol-e? Hát a bankár urnak főirodájában.

Azzal felmutatták a postautalványokat. A bankárnak alig sikerült meggyőzni a szerencsétlen embereket arról, hogy szédelőgöknök évek áldozatul. A bankár erre kérte magyarjainkat, maradjanak az ő költségen néhány napig a városban, mert ő a szédelőgök kinyomozására nem akar kimélni semmi költséget, semmi fáradságot. Embereink azonban most már csak annyival inkább menekülni akartak ebből az országból. Utolsó pénzülgön megvették most már a valódi hajójegyeket és mentek haza szegényen, talán szegényebben, amint jöttek.

Ez egy eset a százból. A mindennapos dolgok közé tartozik, hogy a hazakészülő magyarokat itt New Yorkban jóakaratu honfitársak megrabolják a bányákban megkeresett dollárjaiktól, amelyeket azután a második avenue kártyabarlangjaiban vagy ledér nők társaságában eltékoznak.

Számtalanszor figyelmeztettük utazó honfitársainkat, hogy idegennek semmi szín alatt pénzt ne adjanak s hogy senkihez ne menjenek, csak ahhoz, akinek címét a zsebukban hordják. Figyelmeztetéseink kárba veszték. Ma-

gyarjaink vétke könnyelműségben szenvednek. Elcsipetik magukat, amint megérkeznek, viték magukat barlangokban, ahol lelketlenül kifosztják és fölébe az utcára vetik őket.

És e hiénákkal szemben tehetetlen az ember, már csak azért is, mert a városi rendőrök a legtöbb esetben összejártsanak a banditákkal, akiket értesülésünk szerint rendes fizetést luznak.

E hajmeresztő állapotoknak csak akkor lehetne véget vetni, ha az ily hazautazó munkásokkal szemben elkövetett gazságokban való eljárás a városi rendőrség kezéből kivennék és a bevándorlási hatóság ügykörébe vinnék.

A fentebb említett esetből kifolyólag lapunk szerkesztője egy angol beadványt intézett Strauss Oszkár kereskedelmi miniszterhez, mint a bevándorlási hatóság fejéhez. Abban a beadványban kifejtették, hogy a bevándorlási hatóság nemcsak abból a végből létesült, hogy az országot védje meg a rossz bevándorlás ellen, hanem kell hogy azt is tekintse feladatának, hogy a bevándoroltak védelmesnek meg ez országban letelepedett vészpók ellen.

Strauss ur nemcsak miniszter, de emberségesen érző ember. Hiszik, hogy beadványunkat kellő méltánylásban fogja részesíteni. Leggyeszerűbben persze maguk az utazó honfitársaink oldhatnák meg a kiáltó kérdést azzal, ha utazás közben óvakodnának idegenektől s különösen szolgálatra készen hozzájuk esatlakozni akaró honfitársaktól.

ODELL HALDOKLIK.

New York állam volt kormányzója.

Tegnap reggel jelentették New York állambeli Newburghból, hogy Odell Benjámin, New York állam volt kormányzója meghalt s hogy a newburghi városában már félárhoczra huzták a lobogót.

Ez a hír korainak bizonyult. E sorok megírásakor arról értesülünk, hogy Odell, ha nagybeteg is, még az élk között van, sőt állapota javult is.

Odell Benjámin hosszu éveken át New York állam republikánus vezetője s majdnem korlátlan ura volt. Politikai áttekintése bámulatba ejtett mindenkit, habár erőszakos voltát a párt higgadtabb elemei nem helyeselték.

Odell csillaga akkor halványalt el, amikor Roosevelt Tivadar jelent meg az Egyesült Államok politikai egén.

MAGYAR BANK.

Még mindig nem vette fel az üzemet.

Az Amerikai Magyar Bank, mely október elsejére, majd október 15-ére, majd meg november elsejére hirdette megnyitását, még mindig nem vette fel az üzemet.

A bank vezetősége képzelheti, hogy a megnyitásnak időről-időre történt ilyen módon való halasztása különféle találgatásokra szolgáltat alkalmat, amelyek, még ha nem is valók, nem válnak előnyére.

A bank érdeke megköveteli, hogy valahára határozott értesítést nyerrjünk és a banknak követendő programjáról is halljunk valamit.

KARÁCSONYI SZÁMUNK.

Ez uton is felhívjuk olvasóink figyelmét karácsonyi számunkra. Huszonegy nagy oldalon fog megjelenni, képekkel gazdagon díszítve.

THE DOLLAR SAVINGS & TRUST COMPANY MAGYAR OSZTÁLYA **YOUNGSTOWN, O.**
VAGYON: \$1,500,000. PÉNZT KÜLD AZ 6-HAZÁBA ÉS A VILÁG MINDEN RÉSZÉBE GYORSAN, OLSÓN ÉS PONTOSAN. PÉNZBETÉTEK UTÁN 4 SZÁZALÉK KAMATOT FIZET. ÜZLETVEZETŐ: **Burger B. Lajos.**

A NORVÉG IRÓ

Ujból megtámadja Apponyt.

Megirtuk annak idején, hogy Björnsterne Björnson norvég író a békekonferenciára való meghívást azzal utasította vissza, hogy nem lehet egy teremben Apponyi Alberttel, aki a béke érdekében beszél, odahaza pedig elnyomja a tótokat.

Apponyi előkelően felelt az indoklatlan támadásra.

Most azonban a bécsi „Neue Freie Presse” című lap a norvég költőnek egy újabb levelét közli, amelyben újból megtámadja Apponyi Albert grófot, természetesen ismét a legalaptalanabb vádak és állítások alapján. Hogy mennyire alaposan informálja Björnson a magyarországi tótok valamelyik cseh barátja és protektora, mutatja eléggé az, hogy Björnson azt is írja mostani levelében, hogy a magyar parlamentben a tót nemzetiségi képviselőket bántalmazták és kidobták. Ez magyarul mondva, a legvakmerőbb hazugság. Ilyen alapja van Björnson többi állításának is. Vajon miért nem jut eszébe a tótok híres protektorának, hogy Oroszországban miképp bának a lengyelekkel s a németek Posenban milyen erőszakos módon, tüzzel-vassal németesítik a lengyeleket? S azután miért nem merül objektív bírálta a magyarországi viszonyokat illetőleg? Ha egy kis összehasonlítást tenne, minden bizonyonyal rájönne arra, hogy Magyarországon mindig a leglojalisabban bántak a nemzetiségekkel, erőszakos magyarosítás itt sohasem folyt, különben ezer év után nem volna itt egy nemzetiség sem, hanem megmagyarosodott volna minden. Björnson levele különben így hangzik:

„Apponyi gróf, felemlt föl” választ nekem. Arról biztosít engem, hogy a legközelebbi alkalommal, ha a nemzetközi békekonferencián meg fog jelenni, én meg lehetek győződve arról, hogy ez „felemlt föl” fog megtörténni. Ki vonja ezt kétségbe? Vajon népelemző mikor mutatkozott valaha is másként?

Csak legutóbb láttuk a magyar képviselőházban, amikor a tót képviselőket bántalmazták és kidobták, hogy Apponyi gróf felszólalt és kijelentette, hogy mit kell tenni, hogy ezt a népet továbbra is elnyomják. Olyan iskolatörvényt fogadtak el, amelyhez hasonlót korábban senki sem látott, mert annak legfontosabb határozatai gúttáperchéből vannak. Ezek annyira kinyújthatók,

hogy bennük az összes nemzetiségeket megfojtják.

A gyermekeket anyanyelvüktől elszakítani annyi, mint mikor az éhes csecsemőket anyjuk emlőjétől szakítják el. Pedig épp ez az, amit Apponyi gróf ebben a törvény felemelt fölvel megparancsol. Ennek a törvénynek karjaiban lassan a németeket, a románokat, a horvátokat, a ruténeket és a tótokat a magyar szellem és akarat alá hajtják, mert ez a szellem és ez az akarat a legidősebb, a legnemesebb, a legműveltebb a világon, ugyanaz, amely a népeket a legelőbbre tudja vinni a világon.

Ezen törvény uralma alatt majd az eddiginél még jóval több ezer kivándorlót zsúfolhatnak batyúikkal és rongyaikkal egyetemben a vasutak marhaszállító kocsijaiba. Közöttük áll akkor majd Apponyi gróf felemlt fölvel. Ez vigasztalja őket! Vigasztalja egy a távozókat, mint az otthonmaradókat a bucsu könyvvel áztatott órájában.

Ha pedig a visszamaradó gyermekek nem tanulhatnak meg magyarul, mert nehéz a nyelv és ennek következtében semmit sem tanulnak, úgy hogy egész Európában Magyarországon lesz a legtöbb tudatlan (analfabéta), ugyan mit tesz ez? Nézzétek, Apponyi gróf áll közöttük felemlt fölvel. Az üres tromplókat, üreseket, mert magyarul prédikálnak (a főnémes püspökök alkalmazzák a papokat) — Apponyi gróf tölti meg, ő egyedül, mindig — felemlt fölvel. Ha a tótok népműzeumait becsukják és ezek anyagi eszközeit elköbrazzák (köztük még a császár adományát is!), akkor meg lehetek győződve arról, hogy egy közeli dombon ott látjátok a magyarok új védőszellemét: Apponyi grófot, felemlt fölvel.

Ennek a védőszellemnek a dicsőségére most a magyarok által elnyomott népek körében tanultak és bizonyítékokat gyűjtöttek. Nem sietős a dolog, mert hogy mindnyájan tudjuk, hogy Apponyi gróf várja azokat felemlt fölvel.

Björnsterne Björnson.

GYERMEK BORZALMA.

Vérpatakon átviccelték meggyilkolt szüleihez.

Ha egy két éves gyermek agyába bevesődnék az emlékek, akkor a kis Rossano nevű olasz fiú némi dolgokra fog visszaemlékezni.

New Jersey állambeli Garfielden a Rossano Rafaele nevű fiatal olasz szatócsnak a lakása hajmeresztő dolgokat

volt a színhelye. Kegyetlenül legyilkolták őt is, feleségét is és két éves gyermekük a szüleinek vérében evickélve, nyöszörögte el fájdalmasan: mama! papa!

A fiatal pár két évvel ezelőtt vándorolt be Olaszországból s New Yorkban nyitottak egy fűszeres boltot. Egyik szomszédjukat meggyilkolta azonban a „fekete kéz” s ettől ő is annyira megijedtek, hogy Garfieldbe hurcolkodtak. Nyilvánvaló, hogy ők is az olasz gyilkos szövetkezetek estek áldozatul. Pénzüket mind elvitték a gyilkosok s csak az asszonynak ékszereit hagyták érintetlenül.

VILLAMOS SZÉK.

New Jerseyben a hóhér elveszti foglalkozását.

Eddig a halálra ítélt gonosztevőket New Jersey államban kötéllel küldték a másvilágra. Amint ezt hónapok előtt megirtuk, a szomszédos államban kimondták, hogy a kötélt helyébe a villamos szék fog lépni.

E törvény november hó végével fog életlépni s most a trentoni állami börtönben éjjel-nappal dolgoznak, hogy az „elektromos szoba” kellő időben elkészüljön.

Az új kivégzési törvény folytán Hise James, aki New Jersey államban a hóhérság nem igen irigylésre méltó mesterségét folytatta, elveszti a konyerét, amely különben amugy sem jutott ki neki valami bőven. Huszonöt estendő alatt 35 gyilkoson hajtották végre a halálos ítéletet, s minden egyes kivégzésért 200 dollárt kapott.

Jelenleg a trentoni börtönben 5 fegyoly, 3 olasz és két néger van halálra ítélt. Az ítéletet december hó első felében fogják rajtuk végrehajtani. Ebből az alkalomból a New York állambeli „villamos hóhér” fogja a szomszédos államot kisegíteni, nehogy a törvényes rend körül hiba essék meg.

REJTÉLYES BETEGSÉG.

Fiatal ember megmérgeződve ül a széken.

Tegnap egy 18 éves fiatal embert, Gross Rezsőt szállították a williamsburgi kórházba, akinek betegsége fölött a legidősebb orvosoknak megállott az eszük. A fiatal ember hétfő óta nyitott szemekkel, de mereven ült egy széken.

Hétfő este Gross Rezső meglátogatta a sógorát, akivel jóízűen elmúltott. Egyszerre azonban megnémult. Sógora és nővére hiába szólították fel őt, hogy térjen nyugalomra, a fiatal ember mereven, tágra nyitott szemekkel ülve maradt a széken. Másnap reggel még ugyanabban a helyzetben volt. Nem bírták magához téríteni. Délben orvosért küldtek, de az ő fázadozásai is meddők maradtak. Ágyba fektették, de merevsége nem szűnt meg. Tegnap végre a kórházba szállították őt, de ott sem tudják az élő és mégis élettelen fiatal embert életre téríteni.

OROSZORSZÁGBÓL.

Forradalom lángja megint fellobban.

Habár a legutóbbi képviselőválasztások Oroszországban a kormány és a mérsékelt pártok győzelmével végződtek, mégis újból, még pedig fenyegető módon fellobbant a forradalom lángja.

A Kaukázus és Szibéria a forradalom lángterengere, de a déli tartományokból is oly hírek érkeznek Szent Pétervárra, amelyek nagy aggodalommal töltik el a kormányt.

Egyes kerületekben a silány aratás következtében a nép pusztítva és rabolva járja be az uri birtokokat. A kormány különösen az ily módon megfenyegetett helyekre nagyobb mennyiségű katonaságot rendelt ki.

Kezdetét vette megint a véres belháború, amely az utolsó években sok ezernyi emberáldozattal járt a czár nagy birodalmában anélkül, hogy szuronyfal és golyóval helyreállíthaták volna a rendet és békét.

ELŐFIZETŐINK.

Nyilrános nyugtázás hetenkint.

Kellemtelenség elkerülése czéljából minden héten e helyütt fogjuk nyugtázni a „Bevándorló”-ra való előfizetéseket. Aki az egyik héten akár ügynöknek, akár posta utján fizetett s e fizetést követő számban a megtörtént fizetésről nem találja a rovatban a nyugtát, a saját és a lap érdekében cselekszik, ha a mulasztásáról bennünket haladéktalanul értesít.

Egész évre fizetett New Yorkban Percezel Béla, Adler Gyula; Whitsetten Csabó József, Tamás János, Ugoreszák János, Halász György; Van Meteren

Orosz István; Wick Havenben Török Ferenc; Leisenringgen Vadnay Bálint, Kukta István, Szepessy József, Ulman Imre, Tisza András; Windbergen tisz. Hamulya József, Ferenczi Béla; Scalp Levelelen Glatz János, Nagy M., Modorovics Mihály, Sinyei János, Szemán János, Korláth F. M., Kaiser Ferencz, Tóth József; New Havenben Spisák János; Newarkon özv. Green Károlyné; Martinsferryen Bernád Bálint; Mingo Junctionban Kerekes Imre; Elyriában Angyal Gábor, Palágyi Lajos; Magyarországon Hosszúréten Németh István.

Félre fizetett Whitsetten Juhász Péter, Balázs Sámuel; Van Meteren V. Kovács János; Pittsburgban Borzovits András, Borzovits Ferencz; Connells-villen Brutovszky Imre; Leisenringgen Szántó Márton; New Havenben Kardinal János; Newarkon Kormányos József, Groeger Ede, tisz. Dikovics János; Poughkeepsen Riese I. Antal; Elyriában Gaál József, Gorza István; Mead-villen Kiss Sándor; Detroitban Békegyula; Elizabethporton Csinesics Dezső, Schnur Miklós; Scalp Levelelen Jakab János, Rákóczy János, Parani Simon, Neuhof János, Geiger Antal; Perth Amboyban tisz. Csoepey, Kosztin Sándor, Hecksch Jakab; Magyarországon Sajókörömben T. Bodolay István. Negyedévre fizetett Whitsetten Bezszelics György.

KÖNYÖRÜLJÜNK.

Felhívás játékosny adakozásra.

Ohio állambeli Martinsferryből hangzik felénk a segélykiáltás. Irán András és Regécz József honfitársaink intézik hozzánk VISZLAI MIHÁLY érdekében.

Viszlai Mihály még csak hónapok óta van az országban s máris áldozta a sorvasztó munkának. Nyomorékká lett a kezén, lábán. Eddig fivére tartotta őt. Néhány hét előtt ez is megtörtént. Minden támasz nélkül maradt. Munkára még sokáig képtelen lesz. Könyörüljünk meg rajta. Nyiljék meg számára a magyarok szíve. Adjon mindenki annyit, amennyit tud. Minden centet nagy köszönettel fogunk fogadni és e helyütt nyilvánosan nyugtázni. Adjunk gyorsan, nehogy szenvedő honfitársunk nyomorultan elpusztuljon. Minden adományt így címezendő: BEVÁNDORLÓ, 327 East 13 street, New York. A „Bevándorló” szerkesztője két dollárral megnyitja a gyűjtést. Hadd jöjjenek a többiek. Nemesszivi olvasóink követni fognak bennünket.

TÁRCZA.

KÁRÁSZ UR ARAT.

Adalék a new yorki bankbukásokhoz.

Irta: Yarkam.

Mindenki ismeri New Yorkban Kárász urat, aki arról nevezetes, hogy a Gulyás Avenue valamennyi kávéháznak vendége, t. i. valamelyik törzsasztalának vendége. Mert soha azt még emberfia nem látta, hogy Kárász ur fizetett volna.

Szombaton az én törzsasztalomnál jelent meg, nem az alázatos, a hajlongó, a mézes-mázos szavú Kárász ur, hanem a büszke, a gavallér, a bőkezű Kárász ur, aki hanyagul dobja oda vadonatúj télikabátját a pinczérnek és rendel kávét, konyakot, szivart, mindenből ketőt. Egyet magának, egyet nekem.

A pinczér nem volt elég gyors neki, veszekedni kezdett. Az se hagyta magát, szemére vetette az elmúlt időkét, amikor Kárász ur még alázatos, hajlongó, mézes-mázos szavú volt még a pinczérhez, amikor még nem rendelt. Kárász ur dühbe jött. A tárczájához kapott. A pinczér elmosolyodott. Ismerte már Kárászt, tudta, hogy az mindig a tárczájához kapdos, melyben valaha talán nagy bankók rejtőzködtek, most azonban kong az ürességtől.

— Ugyan hagyja! — szóltam közbe. — Mit hagyjak? — támadt most már nekem.

— A tárczájához való kapdosást! Erre már felugrott Kárász ur, kikapta a tárczáját, odavágta az asztalhoz s az elviselt bugyelláris rongyos szélein át kikandikáltak a sárga és zöld bankók.

— Kárász urnak pénze van! — kiáltotta el magát a pinczér és nemsokára a kíváncsiak egész tömege állta körül asztalunkat.

Hogyan alarmirozta volna a pinczér kiáltása a kávéházat, mikor Kárász ur

híres volt az ő pénztelenségéről. És megindult a kérdés-közlés. Kárász ur, akitől soha mást nem szoktak kérdezni, csak azt, hogy „mije volt?”, nem tudta, melyik kérdésre feleljen hamarabb.

Látszott rajta, bosszantja az ostrom, szabadulni szeretne. Segítettem rajta: — Jöjjön, Kárász ur, már várnak! — Halás pillantást vetett réám és sietve indultunk kifelé. Hanem az uton én sem állhattam meg, hogy meg ne kérdezzem:

— Hol az ördögbe szerezte azt a sok pénzt? Se apja, se anyja, se nagybácsija, a saját elbeszélése szerint még csak egyetlen rokona. Maga egy valószínű talány. Három év óta él itt Amerikában, soha még nem dolgozott és ha híres volt is pénztelenségéről, mégis eltartotta hat gyermekét és a feleségét. Most meg egyszerre egy halom pénze van!

— Van itt ész, — szólt Kárász ur és rácsapott a homlokára. — Ki kell szimatolni a jó alkalmat és aztán kihasználni.

— Nem értem! — Azt elhiszem, — szólt dölyfösen Kárász ur. — Hanem elmondom. Menjünk be ide, — és azzal már benyitott egy másik kávéháza. Asztalhoz ültek. Kárász ur rendelt és aztán elkezdte a mondókáját:

— Hat gyermekem van, ezt előre kell bocsátanom, mert nekik is juttattam szerepet modern üzletben. A minap délbén, hogy itt a kávéházban beszélgetünk, valaki maguk közül azt mondta: „No, szerencse, hogy nincsen pénzem a Lincoln Trust Company-nál, mert különben ma éjjel én is ott ácsoroghatnék a bank előtt, hogy holnap az első között állva, megmenthessem a pénzemet.” Tudakozódtam a dolog után és úgy értesültem, hogy másnap minden bank meg lesz ostromolva. Eszembe jutott valami. Hazasiettem, a feleségemet parádéba öltöztettem, a fiaim is kimosakodtak és mind a nyolczan elmentünk a 124-ik utca egyik ostromra váró bankja elé. A feleségem,

két nagyobbik fiam és én beállottunk a sorba, négy gyermekemet pedig, mind fiú, az örségre állítottam.

Mig Kárász ur beszélt, azalatt szép esendesen már egy egész kis társaság csoportosult körülöttünk. Most már, hogy belemelegedtem, nem törődött velük, zavartalanul folytatta:

— Mögöttünk perczről-perczre növekedett a tömeg. Én a negyedik, a feleségem az ötödik, a két fiam pedig a hetedik és nyolczadik lett a sorban. Fogalmuk sem volt, hogy miért várnak, de hogy én biztattam őket — mindig fentartottam a családomban a tekintélyt — türellemmel voltak. Csunya, esipös hideg volt. Én talán még jobban fáztam, mint a többi: nemsokára a hidegtől, hanem attól is, hátha nem sikerül a tervem.

Kárász ur megsomjazott. Konyakot rendelt. Aznap különben is erősen gyötörte a szomjúság, mit csak konyakkal lehet oltogatni.

— Éjféljárt már türelmetlenkedni kezdtem, odaintettem magamhoz egyik örségen álló fiamat és ezeket mondtam neki: „Eredj és beszélj el a sor végén állóknak, hogy a bankban alig van pénz és úgy hírlik, hogy ha az első 10 jelentkező között akad néhány olyan is, akiknek nagyobb összeget kell kifizetni, akkor a bank hamarosan becsuk”. Elment és egy negyedóra múlva már hallottam zúgni a tömeget és láttam, mint válnak ki egyesek a sorból, nagyobb részt jól öltözött, elegáns urak és húzódnak a sor elejére.

— Lehetek vagy huszan, akik már akkor újságokat is szorongattak kezükben, melyekben, ha nem is olyan féltelmes módon, de megközelítően az volt írva, amit én az én örségre küldött gyermekeimmel mondtam.

— Most már tudtam, hogy csinálók üzletet, hát elmondtam a feleségemnek és a gyermekeimnek is tervemet. Aztán ismét az örséget hívtam és azoknak is beszéltem.

— Okos gyermekek, tetszik tudni, hamar megértették, mit akarok. Láttam is, amint az egyik már élénken beszél-

getett egy újjnyi vastag aranyláncos, természetes öreg urral. Majd a második, a harmadik, a negyedik is kiválasztott magának egy idegent. Nemsokára az egyik ur odajött hozzám és bemutatkozott.

„Smith vagyok”.

„Kárász” — szóltam röviden és aztán Smith ur belekezdett a mondókájába, amit az én fiam sugalmazott nekem. Tudakolódzott, mennyi pénzem van a bankban. Az is hunczut, akinek valaha Amerikában pénze volt a bankban, gondoltam magamban, de bevalóttam, hogy 400 dollárom uszik a bankban. Erre ő elmondta, hogy mindene a bankban van s ha holnapig nem kapja ki, tönkrement. Sajnálkoztam felette és azt mondtam, hogy én is így vagyok. Üzletet vettem, melyre holnap délbén kell 250 dollárt fizetnem. Ha nem kapom ki a pénzemet, azt is elveszítem, amit eddig kifizettem. Smith ur gondolkozott, aztán így szólt:

„Nem adná el a helyét azért a pénzért, amit holnap kell fizetnie? Lássá, a bank, ha be is esuk holnap, azért nem bukott meg. Kinyilik megint, a 400 dollárja meglesz, meg még 250 dollár. Az üzlet jó, gondolkozzék, felelte.”

— Képzhetni, nem sokáig gondolkoztam. Belecsaptam a tenyerébe és ő leszámolta a pénzt. Volt már 250 dollárom. A két fiam 150—150 dollárral adta el hetedik, illetve nyolczadik helyét.

A legtöbb baja a feleségemnek volt, mert vele valami durva fráter kezdett alkudozni. Nem akart csak 100 dollárt adni, pedig neki 200 dollár volt „szüksége”.

Azon is segített. Beálltam én a feleségem helyére s az erőszakoskodó ur mellé odaállítottam konkurrensnek az egyik — fiamat. Licitálták. Képzhetni, hogy az idegen úgy megfizette a 200 dollárt, hogy öröm volt nézni.

Hétszázötven dollárom hát már volt. Soha ilyen alkalmam nem lesz többé, gondoltam magamban, addig üssük a vasat, amíg meleg.

Most már mind a nyolczan kint voltunk a sorból. Keresztülvettem minden tervemet. Hat fiamat hatféle szalasztottam. A legidősebb hamar viszkerezett. Egy nagy ládát cipzelt a hátán és letette a feleségem elé. Nemsokára jött a második, a harmadik, mind. Valamennyi hozta, amit mondott.

— Mit? — Az egyik hozott egy kosár kenyéret, sajtot, sonkát és más egyéb enni-valókat. A másik egy-egy nagy gallonos üvegből párolgót teát és kávét. A harmadik csészéket és kanalakat szerzett. A negyedik whiskeyt hozott két üveggel. Az ötödik és hatodik pedig apró kis ládákat hordott folytonosan.

A pénzére váró, éhes, a hidegtől reszkető tömeg meg csak bámolt. Mi pedig, hogy étvágyat csináljunk, enni kezdtünk. A feleségem a nagy ládát hamarosan átalakította transzcizirozó-asztallá. A kenyereket papírvékony szeletekre vágta fel, a sajtot, sonkát, hurkákat színtén. Három óriási tornyot rakott a mindenféle edelelekből. Én evés közben nagyokat huztam a pálinkás flaszkból.

Amikor már a fáradt, agyonra fázott, éhes tömeg meglátott engem a hosszas készülődés után jóízűen falatozni, kitört belőle a bősé ordítás. Nem sokat kellett magyaráznom. Hamar megértették, hogy aki fáradt és le akar ülni, az 50 centért vásárolhat egy ládát; aki éhes, sonkás szeletet 20, sajtos és hurkás szeletet 15 centért, teát 10 centért, whiskeyvel 20 centért kap.

— Eladtam mindent azoknak a szerencsétlen embereknek, akik egész éjjel el sem mertek mozczzanni a helyükről, mind a nyolczan hordtuk az enni-valókat. Egy üveg whiskey 20 dollár hasznolt hajtott és 15 üveggel adtam el. Felétek, feliták mindennemel, de a 750 dollárt kiegészítették ezerre.

— Így csináltam én pénzt — fejezte be elbeszélését Kárász ur, aztán megint konyakot rendelt és nagyuri előkelőséggel vetett oda az alázatos pinczérnek egy fél dollár borralalót.

MAGYAROK AMERIKÁBAN.

A NAGYKÖVET VISSZAÉRKEZETT. Hengelmüller báró washingtoni nagykövetségünk hosszabb európai tartózkodás után visszaérkezett állomására. Hengelmüller ur, mint ezt annak idején megírtuk, beutazta Felső-Magyarországot, hogy a Rákóczi-korról megírandó könyvéhez gyűjtse az adatokat. Az adatgyűjtés közben alig kerülhetett el a magyar nagykövetség figyelmét az, hogy különösen az általa meglátogatott vidéken egész helységek kiürültek. Megtűnt az amerikai magyar nagykövetségünk „talán” azt is, hogy amaz árván hagyott helységek lakói most már amerikai bányákban és gyárakban görnyednek. Ha most már magyarországi utjáról azt az elhatározást hozta magával vissza Hengelmüller báró nagykövet, hogy egy kevés meleg érdeklődéssel fogja kíséni azoknak sorsát, akik pusztulófélben levő falvakat hagytak maguk után, hogy Amerikában megkeressék kenyérüket, akkor mi is szívélyes Isten hozat-tal üdvözöljük a visszaérkezett nagykövetet.

A MAGYAR BEVÁNDORLÁS. Ötvenek még mindig ide a népek hazulról. A lefolyt héten megint *eschweiz* helen érkeztek a new yorki kikötőbe, köztük 310 magyar, 943 tót, 180 sváb, 206 horvát és 78 oláh.

New York államban maradt 39 magyar, 95 tót, 13 sváb, 13 horvát és 3 oláh. *Pennsylvania* ment 43 magyar, 133 tót, 11 sváb, 10 horvát és egy oláh. *Ohio* államba utazott 45 magyar, 92 tót, 33 sváb, 8 horvát és 21 oláh. *New Jersey* államba ment 27 magyar, 106 tót, 11 sváb, 27 horvát és 5 oláh. *Connecticut*be utazott 9 magyar, 33 tót, 6 sváb, 6 horvát. *West Virginia*ba ment 9 magyar, 52 tót, 9 horvát és 6 oláh. *Michigan*ba utazott 25 magyar, 85 tót, 4 sváb, 27 horvát és 7 oláh. *Missouri*ba ment 30 magyar, 79 tót, 36 sváb, 14 horvát. *Delaware*ba utazott 4 magyar, 9 tót, 5 horvát. *Illinois* államba ment 23 magyar, 110 tót, 5 sváb, 28 horvát, 13 oláh. *Indiana*ba utazott 39 magyar, 97 tót, 27 sváb, 8 horvát és 22 oláh. *Wisconsin*ba 17 magyar, 57 tót, 34 sváb és 20 horvát. *California*ba utazott 16. *Colorado* és *Montana*ba 2 horvát.

STORER ÉS A SZÉCHÉNYIEK. Storer Bellam ur volt tudvaleg az Egyesült Államoknak bécsi nagykövete. Olvasónk tudják azt is, hogy Storer ur Bécsben összekapált Goluchovski osztrák külügyérrel és Roosevelt Tivadarnak bizalmas leveleivel is visszaelt határt nem ismerő hűségének kielégítésére. Roosevelt nem engedett azonban magával paezkázni. Rövid uton elesapta Storer urat. Ez a Storer ur most persze megint itt él Amerikában. És mint ismerője a magyar nemzetnek, most megszólalt. A „N. Y. American”, mely tudvaleg egyebet sem akar, csak szenzációkat, Storer urnál tudakolta a Széchényiek kilétét. És Storer ur sietett „alapos” tudásával segítségére lenni a „N. Y. American”-nak. Elmondta, hogy a Széchényiek elszegényedett magyar nemesek s hogy annyian vannak, hogy akár minden faluban egy tucsat Széchényi családgal. Nem akarjuk a legnagyobb magyar emleket megsérteni azzal, hogy Storer urat megezdöljünk. Annyit azonban megjegyzünk, hogy amennyiben Magyarország minden falujában tucatszámra élnek a Széchényiek, az Egyesült Államoknak, Istennek hála érte, csak egy Storerjé van. Persze, ez az egy is sok.

ARANYLAKODALOM. Gyönyörű családi ünnepet ült meg a napokban *Rosenbaum Imre* new yorki honfitársunk, aki feleségével 1879-ben vándorolt be és azóta mindig szivargyártással foglalkozott. *Rosenbaum* most ülte meg boldog házasságának ötvenedik évfordulóját. A szép családi ünnepen a sok barátan kívül résztvettek a jubilaris házaspárnak gyermekei és huszonkét unokája. Az ünnepséggel kapcsolatban két unokának az eljegyzését is ünnepelték. Boldogságot az öregeknek is, a fiataloknak is.

A COLUMBUSI GENERÁLIS. Annak idején lapunk egyik külmunkatársa „*Columbusi generális*” cím alatt leplezett valami *Horváth István* nevű embert, aki egyeteket alakításával foglalkozik és ennek révén — munkatársunk szerint — éppenséggel sem tett szert jó hírnévre. A cikk megjelenése után *Horváth ur* és társai egy érthetetlen, de annál szemetűbb piszkolódásoktól hemzsegő cikket küldtek be hozzánk és egyben követték a mi cikkünk írójának megnevezését. A *Horváth* fele cikket — melyet közben egy másik magyar lap jónak látott leközlöni, — mi persze undorral visszautasít-

tottuk, de megírtuk *Horváth* urnak, hogy józan és tárgyilagos helyreigazításnak szívesen helyt adunk ingyen. *Horváth ur* nyilván nem tud azonban sem józanul, sem tárgyilagosan gondolkodni, mert ily értelmű helyreigazítást nem küldött be, de világga boesátott helyette egy körlevelet, amelyben persze a maga módja szerint nekünk ront. Mi persze *Horváth* ural hirlapi vitába boesátkozni nem fogunk. Nem is említettük volna kirohanását, ha nem találtuk volna szükségesnek annak kijelentését, hogy *Kardos József* ref. lelkész lapunknak soha munkatárja nem volt, ezikket lapunkba soha nem írt, tehát a szóban forgó „*Generális*” cikket sem írta. Ennyit tiszt. *Kardos ur* érdekében. A többiekre nézve pedig szavunk nincsen. Tőlünk lármázhat a „*generális*”, a mennyit akar. Majd elnémul.

KARÁCSONYI SZÁM. Mint minden évben, ez idén is nagy képekkel gazdagon díszített karácsonyi számot fogunk kiadni. Az idei karácsonyi szám azonban tartalomra úgy, mint képekre felül fogja múlni elődeit. A jóból a legjobbat, a szépből a legszebbet fogja a karácsonyi számunk tartalmazni. Előfizetőink természetesen díjmentesen fogják megkapni ezt az ünnepi számot, amelynek egyes száma nem előfizetők számára 15 centbe kerül. Aki mint díszes amerikai emléket barátainak, vagy rokonainak az ó-hazába akarja küldetni ezt a karácsonyi számot, postailletéssel együtt 20 centet fizet, ami bélyegekből is beküldhető. Megrendeléseket a pontos cím beküldésével már most kérünk eszközölni, hogy tudjunk, mennyi különszámot készítsünk. Minden levél így ezimzendő: BEVÁNDORLO, 327 East 13 street, NEW YORK.

ROSETT MAGYAR BANKÁR ÉS AZ Ó HORVÁT LAPJA. Két hét előtt *Cleveland* lapjársunk a „*Magyar Napi*” nagy okosan nekiment az amerikai magyarság útján meggazdagodott Rosett bankárnak, amiért ez horvát lapjában szidja, gyalázza a magyarokat. Később megjelent a „*Magyar Nap*”-ban egy újabb cikk, amelyben az volt mondva, hogy „*meggyőződtek*” arról, hogy Rosett ur tudta nélkül jelent meg a horvát lapban a magyargyalázó cikk s hogy Rosett ur már be is szüntette összeköttetését a horvát lappal. *Cleveland* lapjársunk felvilágosítására mondjuk csak, hogy rosszul „győződött meg”, mert Rosett ur azzal a horvát lappal csak ugyanoly viszonyban van ma is, mint azelőtt.

CSATLAKOZZUNK AZ AMERIKAI MAGYAR SZÖVETSÉGHEZ. Minden amerikai magyarnak erkölcsi kötelessége, hogy az *Amerikai Magyar Szövetség*hez csatlakozzék. Felvilágosítással szolgál a titkári hivatal. 515 Superior Building, Cleveland, Ohio. Minden pénz a pénztárnokhoz küldendő, akinek címe: *George M. Kováchy* care of Woodland Ave., Savings & Trust Co., Cleveland, Ohio.

NEMES DEZSŐ MEGHALT. Néhány év előtt *New Yorkban* járt s mikor bemutatkozó hangversenyét megtartotta, nemcsak mi magyarok tapsoltunk meg a fiatal, törekvő magyar művészt, aki kezével a legedesebb hangokat esalta ki a hegedűjéből. A kéz most megmerevedett, a hegedű elnémult. *Nemes Dezső* meghalt. *Canadában* adta ki fiatal lelkét, éppen akkor, amikor törekvésének gyümölcsét élvezhette volna. Kineveztek ugyanis a montreali zeneakadémián tanárnak, mielőtt azonban állását elfoglalhatta volna, a halál kivette a kezéből a vonót.

UJ MAGYAR EGYLET. Örömmel látjuk, hogy Amerikába vetődött honfitársaink szükségét látják a tömörülésnek, hogy napról-napra új magyar egyeteket keletkeznek. Ujabbban *Pennsylvania* állambeli *Phoenixville* alakult egy új egylet, a neve: *Phoenixville gróf Eszterházy Pál Betegsegélyező Egylet*. Az új egylet tisztviselői: *Há-*

der Antal elnök, *Udvardy Vendel* alelnök, *Almássy László* jegyző, *Kocsi István* pénztárnok, *Pintér Sándor* ellenőr, *Dénes József* titkár, *Csurgai János* és *Domokos István* bizalmi férfiak. — Szép jövőt kívánunk a nemes czéltől alakult legfiatalabb magyar egyletnek.

MEGINT A BICSKA. Connecticut állambeli *Torringtonból* írják, hogy az ottani magyarok közt megint szerepe jutott a bicskának. *Csösz József* és *Bör Gyuri* a korecsmában összevesztett és civakodásukat kivitték az udvarra. *Bör Gyuri* nem érte be szóval, hanem bicskát rántott és azzal ellenfélét alaposan megszurkálta. Persze a dútiba került.

MAGYAR MŰVÉSZET DIADALA. A fiatalsága daczára híres czellista, *Földessy Arnold* kedden este mutatkozott be a *Mendelsohn* Hallban *New York* zeneértő közönségének. A termet díszes közönség töltötte meg legutolsó helyig s örömlapokra szolgált, hogy a *New York* magyar közönség színeit-jávitást láttunk. Nem vallottunk szégyent honfitársunkkal aki a mester avatott kezével kezelte hangszerét, melynek buzévol hangjai mámorba ringatták a lelkeket. *Földessy* sikere teljesen volt.

ELIZABETHPORTON MULTANAK. *Elizabethport* apraja-nagya összegyűlt az *Elso Magyar Munkás Betegsegélyező Egylet* évi nagy báljára, mely *Pankuh* és *Mihálkovics* honfitársaink „*Hungaria*” szállodájának nagytermében lett megtartva. Az *Elizabethport* munkásegyletet bálja alkalmából a két ottani egylet üdvözölte: az *Elizabethport* Közművelődési Egylet és az *Elizabethport* Dalárda testületileg jelelt meg a bálón és elnökeik szép beszédekkel üdvözölték az egyletet. A nagy terem zsufolással megtelt és a táncz kivilágos kivrtradig tartott. A bál ugy anyagilag, mint erkölcsileg fényesen sikerült.

ÜZLETMEGNYITÁS. *Perth* *Amboyban* *Kosztin Sándor* honfitársunk egy csinosan berendezett vendéglőt nyitott meg e héten. *Kosztin ur* jó konyháját ajánljuk ottani honfitársaink figyelmébe.

PERTH AMBOYI MAGYAR REPUBLIKÁNUS KLUB. *Perth* *Amboy* honfitársaink nem régen alakítottak egy politikai klubot, mely hétfőn este, a választások előestéjén tartott egy tánczmulatságot. A mulatságon *dr. Crowther*, *Pfeiffer János* és *Crouse R. Iza*, a republikánus párt jelöltjei is megjelentek és beszédet tartottak. A klub elnöke *Kiss Sándor*. A mulatság rendezése körül elismerés illeti *Kardos Gyula*, *Papp József*, *Papp János* és *Monton János* honfitársainkat. A klub legközelebbi gyűlése november 11-én lesz ugyancsak a *Columbia-Hallban*.

ÖVÁS. *Passaic* és környékbeli olvasóinkat figyelmeztetjük, hogy *Papp Dezső* úrtól már hónapok előtt megvontuk a meghatalmazást s így előfizetési díjak beszedésére feljogosítva nincsen. *Passaic* képviselőnk *Bencze János* úr.

ÜZLETI JELENTÉS.

Rankin, Pa., 1907. okt. 31.

Tisztelt honfitársak!
Tisztelettel értesítem a nagyérdemű magyarságot, hogy *Rankinban* fennálló banküzletemről egészségi állapotom miatt visszavonultam, s nevezett üzletemet *Jesem, Klein Izidor* bradocoki bankár vette át. Amidőn ezuton is kifejezem köszönetemet a nagyérdemű magyarságnak szives pártfogásáért, felkérem, hogy utódomat, aki már eddig is jó hírnévre örvend, hasonló pártfogásban részesítsék.
Tisztelettel
Klein Arthur.

INGYEN KAP felvilágosítást mindenben

KISS EMIL bank és közjegyző irodájából.

HÁJÓ VASUTI JEGYET nálá vehet.

PENZT leggyorsabb, biztossabban nálá küldhet.

CZIME **KISS EMIL** BANK KAP NEW YORK.

JUBILEUM

A YORKVILLEI MAGYAR TÁRSAS ÉS BETEGSEGÉLYZŐ EGYLET 1907. november hó 24-én, vasárnap esti 8 órakor a LABOR TEMPLE dísztermében — 247 East, 84-ik utca — az egylet női osztályának tiszteves fennállása alkalmából színelőadással egybekötött fényes tánczvigalmat rendez. Szíüre kerül:

A DOKTOR UR.

Böhözat 3 felvonásban. Irtá: MOLNÁR FERENCZ.

A darabot **KARDOS DEZSŐ** rendezti, aki egyuttal Puzsér szerepét fogja játszani. Ez alakításával a régi magyar egyletnél is siker aratott. Ügyelő: DEUTSCH MÓR. A főszerepek Láng Adél, Haris Hermina, Molnár Janka, Gross Mariska urhölgyek és Révész Éde, Gruenberger Soma, Gerő Károly, Ehrlich L. A. urak kezében vannak. A bizottság a helybéli és környékbeli magyarságnak kellemes estélyt helyez kiállításba.

AMERIKAI DOLGOK.

ELSÜLYEDT HAJÓ. A new yorki kikötőből induló „*City of Burningham*” nevű gőzös *Castor Island* és *Fort Independence* között sziklázatonyra futott és pár percz alatt elsülyedt. A legénység szerencsésen megmenekült.

VÁMHÁBORU. Az Egyesült Államok és Franciaország között vámháboru van kilátásban. A két állam már hosszabb idő óta tárgyal afölött, hogy az Egyesült Államok a francia boroknak 20 százalék vámengedményt biztosítanak, de annak ellenében azt kéri, hogy viszont a francziák is hasonlóképp járjanak el az amerikaiak áruival, köztük a cipő, gép, stb.-vel. Nagyon vonakodva adta meg a mult hónapban Franciaország *Porto Ricónak* az egyhavi halasztást a kávé olesó elvámolása tekintetében. Franciaország teljes ellenértéket kíván az engedelményeért s ha nem kap, akkor a vámlaboru elkerülhetetlen.

NEM LESZ FA. Az Egyesült Államok földmívelésügyi minisztériuma az erdészeti osztály főnökét, *Pinchor Griffordot* kiküldte, hogy személyesen győződjék meg azoknak a híreknek a valóságáról, mintha az Egyesült Államokban idestova elfogyna a fa. *Pinchor* most tért vissza *Washingtonba* és kijelentette, hogy ha ilyen arányban és ennyire minden előrelátás nélkül fogják a jövőben is irtani az erdőket, akkor 20 esztendő alatt nem lesz épületfa az Egyesült Államokban.

A FEHÉR HÁZ ESTÉLYEI. *Roosevelt* *Tivadar* a *Fehér Házban* a tél folyamán hét estélyt fog adni, és pedig a kormány, a diplomaták, a bírák, a felső törvényszék bírái, a kongresszus tagjai és a tengerészek és szárazföldi katonaság főtisztjeinek tiszteletére. A hetedik ünnepegy az újví fogadtatás lesz.

NEM ENGEDI MEGIDÉZNI. A nyáron *Clevelandban* adtak ki *Rockefeller* ellen idézést. Az idézés ügye most *Duncan* felsőtörvényszéki bíró elé került, aki az idézést nem tartja törvényesnek, amennyiben *Rockefeller* egy nem *Ohio* állam területén levő üzletnek tulajdonosa és hogy ő nem üzleti ügyek elintézésé végett jött oda, hanem csak mint magánember.

MITCHELL JOBBAN VAN. A bányamunkások szövetségének elnöke, *Mitchell János*, akin az utolsó pár hónap alatt többször végeztek az orvosok műtéteit, *javulófélben* van. Ha semmi közbe nem jön, akkor nemsokára elhagyhatja az ágyát.

A SZTRÁJK VÉGE. Három hónapja tart az Egyesült Államok távírdászainak sztrájkja. A három hónapos elkeseredett harc következménye az, hogy a távírdások egyenként keredz-kednek vissza régi állásaikba — a régi fizetésért. A sztrájk semmi néven nem

vezendő eredménnyel nem járt. Sem a munkaidő nem lett kevesebb, sem pedig a fizetés nem lett több. A távírdások végre is belátták, hogy a küzdelem teljesen meddő marad és igyekeznek visszanyerni állásaikat.

AGYONLÓTT ÁLLAMI HIVATALNOK. A Colorado állambeli *Durangóban* *Walker Józsefet*, az Egyesült Államok kiküldött hivatalnokát *Mason Vilmos* és *Right Ferenc* agyonlőtték. *Walker*, aki Colorado állam déli részére azért lett kiküldve, hogy vizsgálatot indítson az ott divatos lett közszent-erületek eltulajdonítása dolgában. *Mason* és *Right* lent a bányában összevesztett és azok, amugy is féltek a vizsgálat eredményétől, meggyilkolták *Walkert*.

NÉMET LEÁNYOK. A *Blucher* hajón 30 német leány érkezett *New Yorkba*. Férjret jöttek keresni ök is, mint ahogy pár héttel ezelőtt vagy 1000 angol leány is avégből tette meg a nagy utat. Egynek meg az uton sikerült férjret találnia, akivel a bevándorlási szigeten meg is esküdt.

VILLAMOS SZÉKBEN. *Tabshansch* *János* örmény szöveggyekereskedő gyilkosára a bíróság kimondta a halálós ítéletet. *Hamparishumian Bedros* kivégeztetésére *Dowling* bíró december hó 16-ik napját tűzte ki.

LEÉGETT MARHATELEP. *Kentucky* állam *Louisville* nevű városában a *Burton* és a *Bissman*-féle marhatelepen tűz ütött ki. Nagy részét az állatoknak meg lehetett menteni, mindamellett a kár tulhaladja a 400.000 dollárt.

ÖSSZEHASONLÍTÁS. A tengerészetiügyi minisztériumban összeállították a hatalmak tengeri erejéről szóló kimutatást. Anglia vezet természetesen és utána jönnek a következő sorrendben: Egyesült Államok, Franciaország, Németország, Japán, Oroszország, Olaszország és Ausztria-Magyarország. Angliának a vizen körülbelül kétszer olyan nagy a hadierője, mint az Egyesült Államoké.

SZTRÁJK ILLINOISBAN. *Kellyvilleben*, *Steltonban* és *Westvilleben* a bányavezetők kijelentették munkásaiknak, hogy félhavi fizetésük ez alkalommal nem készpénzben, hanem bankutalványokban kapják ki. A munkások, akik attól tartanak, hogy ezek az utalványok nem érnek semmit, sztrájkra mentek. A sztrájkjuk nagyon komoly következményei lehetnek, amennyiben nincsen csak háromnapra való készlet szénük és nem képesek a joliet acélgyárat kellő mennyiséggel ellátni. Könnyen meglehet, hogy a szénbányászok sztrájkja következtében a joliet acélgyár egy időre beszünteti az üzemet.

Kivonat az „AMERIKAI NÉPBARÁT” című időszak kiadvány októberi számából: (Díjtalanul kapható a „Nemzetközi Utazási Iroda és Pénzváltó Társaság”-nál, 1496 Second Avenue, NEW YORK CITY.)

TÁVIRATI PENZKÜLDÉS 98 CENTÉRT.

Az „*Amerikai Néparát*” első számában közölt pénzárjegyzék vonatkozik a közönséges és rendszeren 12 napot igénybe vevő pénzküldésre. De igen gyakran előfordul, hogy egy sürgős pénzküldésre van szükség. E tekintetben intézetünk oly kedvezményeket nyújthat, amilyenre még eddig példa nem volt. Ugyanis mindazoknak a honfitársainknak, kik pénzküldésnél már bennünket LEGALÁBB

EGYSZER IGÉNYBE VET-TEK és ugyanakkor közölték velünk azt a címet, amelyet esetleg gyors pénzküldésre igénybe óhajtanak venni (feleség, testvér, szülő vagy jóbarát), azoknak azt a rendkívüli kedvezményt adjuk meg, amire még eddig a banküzlet történetében példa soha nem volt, hogy a pénzárjegyzékben felsorolt árhoz ha még 98 centet befizet, ezen

.. 98 CENTÉRT TÁVIRATILAG ..

KÜLDJÜK EL A PÉNZÉT MAGYARORSZÁGBA a bejelentett címre. Ha a pénzét ezen módon küldi haza, ugy az LEGKÉSBŐBB KÉTT NAP MULVA A CZIMZETT KEZÉBEN VAN.

Mi a PENZKÜLDÉSNEK ezzel a rendkívül olesó és gyors voltával egy üdvös és új időszakát nyitjuk meg a forgalomnak és mivel minden egy honfitársunk-

FELHIVUNK MINDENKIT,

hogy velünk azonnal közölje a saját címével együtt ama magyarországi címeket, melyeket szükség esetén erre a gyors pénzküldésre ezért a szinte hihetetlen olesó árért igénybe kíván venni

MI E CIMEKET DIJTALANUL ELŐJEGYZÜK

és ha a gyors pénzküldést óhajtja igénybe venni, ugy mi 98 CENT-ÉRT elvégezzük azt, aminek a hivatalos sürgönyöltésége \$3—4, sőt

nagyobb összegeknél 6-7 dollár is. Ime tehát egy oly kedvezmény, amire még eddig példa nem volt! New York, 1907. október hó 1.

NEMZETKÖZI UTAZÁSI IRODA ÉS PÉNZVÁLTÓ TÁRSASÁG

1496 Second Ave., NEW YORK City.

A BEVÁNDORLÓ
A magyar bevándorlók és az amerikai magyarok érdekeinek szentelt folyóirat.

Megjelen minden KEDDEN és PÉNTEKEN.
A „Bevándorló” újságváltalat: Makray Aladár.
Szerkesztő: SINGER MIHALY.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
327 EAST 13th STREET, NEW YORK.
Telefonszám: 4350 ORCHARD.
Pittsburg iroda: 1415 Fifth Ave., Pittsburg, Pa.
Irodavezető: dr. Hódinka Tivadar.

ELŐFIZETÉSI FELTÉTELEK:
New York város egész évre \$3.—
Egyesült Államok egész évre \$2.50
Magyarország egész évre \$4.—

THE IMMIGRANT
A periodical devoted to the interests of immigrants from Hungary and of Hungarian Americans.

Issued every TUESDAY and FRIDAY.
Published by the „Immigrant” Publishing Co.
Aladár Makray.

Edited by MICHAEL SINGER.
Editorial Rooms: 327 East 13th St. New York.
Telephone: 4350 ORCHARD.
Pittsburg offices: 1415 Fifth Ave., Pittsburg, Pa.
Manager: dr. Theo. Hódinka.

SUBSCRIPTION RATES:
For New York City, 1 year \$3.—
For the United States 1 year \$2.50
For Hungary, 1 year \$4.—

Entered as second-class matter January 3, 1905,
at the Post Office at New York, N. Y., under
the act of Congress of March 3, 1879

SZILÁNKOK.

— Nagy örömmel hirdetik a hazai lapok, hogy az innen elindult Carpathia hajó hétszáz visszavándorlót vitt magával Magyarországra. — Osztjuk budapesti lapjainak örömet. — Csakjuk a mi örömlünk lelohad, amikor hetenként azoknak kimutatását tesszük közzé, akiket a hajók hazulról hoznak ide.

— Örömmel kürtölik budapesti kollégáink azt is, hogy Andrassy Gyula gróf belügyminiszter a visszavándorolt magyarok számára munkaközvetítő mozgalmat létesít. Osztjuk az ebbeli örömet is. De örömlünk nagyobb volna, ha Magyarország lelkes belügyminisztere azok számára közvetítené a munkát, akik fizető munka híján kifelé törekednek, ide hozzánk.

— Mert feltétlenül szép dolog az, ha az éhezőknek odanyújtunk egy falat kenyert. Hanem feltétlenül még szebb dolog az, ha elejét vesszük annak, hogy valaki éhezzeik.

— New York városában megint győzött a politikai korrupció. A nép Tammany Hall jelöltjeit választotta meg kedden tulynom többséggel. Tudvalevőleg minden népet olyan emberek kormányoznak, aminek megérdemel.

— A Lengyel Zoltánok nem szünek meg odahaza lármáznai. Minden áron kavarodást akarnak. Belevitték a szétbomlás csiráját a függetlenségi pártba. Vannak emberek, akik, mivel építeni nem bírnak, a rombolás munkájára vállalkoznak jobb dologhoz méltó eréllyel és kitartással.

— Mit vártak Lengyel Zoltánok tulajdonképpen a koalíciós kormánytól? Talán azt várták, hogy nyakig fegyverbe állítják a népet, viszik Bécsbe s a burgot szemelik ki függetlenségi pártuknak?

— Van-e ember, magyar ember, aki szíve mélyéből nem óhajtáná Magyarországot teljes függetlenségig, gazdasági önállóságot, elválást Ausztriától? De józan ember tudja, hogy évtizedes mulasztásokat egy csapással jóvátenni nem lehet. Aki a békés fejlődést, a lépésről-lépésre való haladást nem akarja, szeretheti ugyan hazáját, de hasznára válni alig fog. Irjuk ezt pedig Lengyel Zoltánoknak emlékkönyvébe.

SÜRGÖNYVÁLTÁS.

A német császár és a magyar király.

Berlinből kábelezik, hogy Vilmos német császár fölötté szívélyes hangu sürgönyöket menezett Ferencz Józsefhez, akit melegen üdvözölt szerencsés felgyógyulásához.

A magyar király épp oly szívélyes hangon válaszolt s megköszönte a baráti érzelmek megnyilatkozását.

Hir szerint Vilmos császár nemsokára meglátogatja Ferencz Józsefet.

POTMESIL ISTVÁN ut
képviseli South Bethlehem és környékén a
Bevándorlót. Előfizetések felvételére és nyug-
vásásra fel van jogosítva. Melegen ajánljuk
és ottani felhívásaink figyelmébe.

KÖLTSÉGVETÉS ÉS ADÓREFORM.

A „Pesti Hírlap” október 23-iki számából.

Wekerle Sándor miniszterelnök és pénzügyminiszter kedden terjesztette a képviselőház elé a jövő évi költségvetést. Az előirányzott bevétel több mint százmillió koronával nagyobb, s a mérleg a már megszokott néhány ezer koronával fölösleggel zárul. Rendes körülmények között mindez igen egyszerű s valószínűleg elegendő volna az eredmény közönséges regisztrálása. A helyzet azonban most korántsem alkalmas csendes elmélkedésekre s még kevésbé arra, hogy semmitmondó kritikával suhanjunk el a betervezett költségvetés felett.

A legutóbbi néhány esztendő alatt meglepő változást észlelhetünk alkotmányos életünkben. Míg évtizedeken át teljességgel hidegen hagyta az ország kormányzása a nemzetet, addig a legutóbbi években forró szenvedélyvel tört utat az a törekvés, hogy sorsának irányítása tényleges és közvetlen befolyása alá kerüljön. A jelenlegi kormány utját is a nemzeti küzdelem idején szövődött érzelmi kapcsolat egyengette, mely méltán gerjeszthetett bizalmat aziránt, hogy önként kijelölt vezetői kormányra jutván, törekvéseikben össze forrottak a nemzetnek félre sem ismerhető aspirációival. Akként alakult tehát a helyzet, hogy a kormány minden eszelekedete a nagy közvélemény nyílt itélőszéke elé kerül. Ennek megállapítása pedig most szükséges is, mert időszerű is, mert minden jel arra vall, hogy elérkeztünk a leszámolóhoz, midőn a kormánynak minden irányban kötelessége tisztázni azon utakat és módokat, melyekkel a közösen óhajtott célt, a nemzet erkölcsi és anyagi megerősítését, elérni és biztosítani óhajtja. Ez irányban előtűnik fekszik az egész anyag: a kiegyezésre, a költségvetésre és az adók reformjára vonatkozó törvényjavaslatok. Az összefüggés nyilvánvaló.

A kiegyezés a legközelebbi tíz esztendő alatt nyugodt, békés munkára és gazdasági függetlenségünk zavartalan előkészítésére ad módot. A költségvetésnek meg kell állapítania az államgazdálkodásának azon irányát, melyet fentebb vázolt törekvéseink szabnak elénk. Az adóreformtól azt várjuk, hogy egyrészt mentesítse a polgárokat az igazságtalan, sőt zaklató megterhelés alól és másrészt, hogy biztosítsa az állami pénzügyek szilárd kialakulását. A javaslatokat tehát ezen döntő jelentőségű szempontokból kell mérlegelni, mert csakis az így levonható következtetésekből bírálható el, hogy a kormány törekvései összhangban állanak-e a nemzet reményeivel.

A kiegyezési javaslatokkal már részletesen foglalkoztunk s nevezetes, hogy a kavargó mozgalom abban az irányban esítul, amely mértékben meghányják-vetik és megértik mind szélesebb körök az azokra foglalt intézkedések jelentőségét és nagy horderejét. Egyébként is joggal elvárhatja a kormány, hogy olyan történelmi pillanatokban, mint a maiak, tevékenységének és eszelekedeteinek ne öltessenek kiragadott egy-egy részletet, hanem politikájának egész komplexumát vegyék bíráló alá. Ezért kerestünk és találunk mi összefüggést a mostanában betervezett javaslatok között. Fentebb említettük, de már előzőleg is nyomatkosan hangsúlyoztuk, hogy a kiegyezési javaslatokat — eltekintve a nagyjértékű közjogi vívmányoktól — első sorban a nyugodt munka és békés fejlődés bázisán tekintjük, amelyre előrelátással és szívós kitartással kell gazdasági függetlenségünk falait felépíteni. Igaz, hogy e részben főleg a magángazdasági tevékenység erő kifejtésén fog a siker kisarjadni. De az állam kellő beavatkozása sem nélkülözhető. Népünk kulturális színvonalának emelése, a felsőbb ipari, kereskedelmi és mezőgazdasági oktatás kiterjesztése, a különböző gazdasági ágazatok intézményesen biztosított fejlesztése mind olyan elkerülhetetlen kormányzati feladat, melyek a fentebbi czéllal szorosan összeforognak.

Végig nézve a Wekerle Sándor által betervezett költségvetésben, első pillanatra szembeütünk, hogy az a százmillió többlet, melyről czikkünk elején szözlünk, jórészt kulturális és gazdasági érdekeink fokozott fejlesztésére van beállítva. Népevelésünk emelésére 7 millió koronával közép- és felső iskolákra ca 1.5 millió K, iparfejlesztésre 2.6 millió K, ipari és kereskedelmi célokra 2.7 millió, mezőgazdasági érdekeink szolgálatára 1.5 millió koronával több jut a jövő esztendőben, mint eddig.

Ezekhez számítandók azok a kisebb tételek, melyek az egyes tárczák között vannak elzárva és elosztva, s amelyek végösszegükben szintén milliókra rugnak. Természetes, hogy ezek csak holt számok, de nyomban meglevőnek, ha azoknak jelentőségét a kormány egységes politikai törekvéseinek szempontjából mérlegeljük.

A költségvetésnek azonban nem csupán ezek a részletek adnak politikai jelentőséget. Megfigyelhetünk még egy igen fontos változást, melyet Wekerle Sándor nem csekély érdeműl tudunk be s ez: megszüntetése a kincstári készletek megokolatlan felhalmozásának. Megállapíthatjuk ilyen módon, hogy a költségvetésben mutatkozó 100 milliónyi többlet korántsem az adó fokozásából kerül ki, hanem az előző évi zárszámadási felesleg alapján eleve állítottot meg magába a költségvetésbe. Természetes, hogy ennek dacára számítsa a kormány megfelelő feleslegre — s tulajdonképpen a szeszadótöbblet erre megbízható alap — amde ez nem lesz majd nagyobb, mint amennyi egy tényleg reális állami költségvetésnél várható.

Rá kell még mutatnunk a kormánynak a költségvetésből tükröződő azon igyekezetére, melylyel a szociális érdekek kielégítésére törekedett. Az államgépezetnek alig van olyan ága, ahol a tisztviselőnek ne törekedett volna a megélhetés módját könnyíteni. Óriási összeget igényelt ez, de a rendezés valóságos becsületbeli kérdéssé vált s előre nem lehetett többé kitérni. Ugyanez a kényszerítő körülmény bírta a kormányt óriási pótdadókkal küzködő városaink helyzetének könnyítésére is, midőn konkrét formában jelöli meg a segítség módját, melylyel közvetve a polgárság válláról fog jelentékeny terhet levanni.

Mindez azonban, bármily tömeget értiesen is kedvezően, korántsem egyetemes értékű intézkedés. Amiben mi a kormány igazi és egyetemes szociálpolitikai kidomborítva látjuk, az a tervezett adóreform. E hatalmas munkálattól persze nagyon nehéz hevenyében mélyreható véleményt alkotni, de az alapelv, mely megalkotásánál érvényesül, világos és megfelel az előzetesen támasztott követeléseknek. Örökös és hozzátelhetjük, jogosult sérelmek kuforrása volt adórendszerünk bonyolódott szerkezete, mely a visszaéléseknek tág teret nyitott, nemkülönben az a körülmény, hogy szinte rendszerrel vált a gyengébb adóalanyok aránylag magasabb megadóztatása. Wekerle törvényjavaslatában a modern adópolitika lehetőség igazságos elveit igyekszik érvényesíteni s megvalósítván — ha egyelőre kisebb mérvben is — a fokozatosságot, egyben lehetővé nyitotta a létminimum adóztatását hagyni — sára s másrészt az adókulesok csökkentésére. Az összes adójavaslatokon szinte szemmel láthatólag húzódik végig az a törekvés, hogy a gyengék védelme biztosítsák s hogy az igazságtalan adókirovás elkerültesk. Hogy pedig a kormánynak a legtavolabbról sinesen szándékában az adójövedelmek emelése, kivethetjük abból, hogy a netán befolyó többletet a létminimum határának kitolására kell majd felhasználnia.

Egybevetve mindezeket, eszrevehetünk bontakoznak ki előttünk egy meszeszetekintő nemzeti politika körvonalai. Lehet, hogy a részletekben itt-ott eltér majd felfogásunk a tervezett intézkedésektől, de a nagy elvi szempontokat tekintve, régóta hangoztatott követeléseink gyakorlati megvalósítását hisszük és várjuk.

JOHNSON GYÖZÖTT.
Cleveland régi polgármestere megmaradt.

Johnson clevelandi polgármester, a kinek politikai elveivel mi egyet nem értünk, aki azonban mint ember, mint a nép rendületlen híve s különösen mint a magyarok kipróbált barátja, feltétlen tiszteletet érdemel, nagy többséggel győzött politikai ellenfele, Burton fölött, akinek megválasztására a clevelandi villamos társaság mesés összeget költött.

Sajnálatos dolog, hogy clevelandi magyar lapjaink a jelen választási küzdelemben Johnson ellen foglaltak állást. Persze, persze, az élet küzdelmei nagyok, a villamos társaság pénze pedig sok.

ALAPITATOTT 1889.
JACOB KLEIN
MAGYAR BANKHÁZ, HAJÓ- ÉS VASUTI ÜGYNÖKSÉG, KÖZJEGYZŐI IRODÁJA

1340 Penn Avenue, PITTSBURG, PA., és 207-6th Avenue, HOMESTEAD, PA.
KÜLDÜNK PÉNZT az ó-hazába olcsó áron és 30 nap alatt kézbesítjük a pénz átutalást igazoló postal feladó levélrel.
VESZÜNK ÉS ELADUNK külföldi pénzeket. Pénzeket elhelyezünk bármely hazai bankba, vagy a magyar királyi postatakarékpénztárba és beszerzünk az eredeti betétkönyvecskét.
ELADUNK HAJÓJEGYEKET a leggyorsabb hajókra a hajótársulatok eredeti árán és utasaink a leggyorsabb vonattal a Pennsylvania Union depójáról továbbittatnak New Yorkba.
ELFOGADUNK BETÉTEKET A „HUNGARIAN AMERICAN SAVINGS & TRUST CO. JAVÁRA IS.”
MAGYAR AMERIKAI TAKARÉK ÉS HITELTÁRSULAT, DUQUESNE, PA.
Két százelek csekkszámára. Négy százelek betétszámlára.
ALAPTÖKE ÉS FÖLÖSLEG \$175,000.00.

BORSZÉKI GYÓGYVIZ
A VIZEK KIRÁLYA
— Különleges szer gyomorban és kövszény ellen. —
Orvosi szaktekintélyektől a legmelegebben ajánlva, hólyag és vizeleti szervek bántalmainál, vesebajknál, czukros húgyár, a torok és tüdőszervek bajainál, epkö és gyomor-megbetegedéseknél. Egészségesnek kitünő ízű, igen üdítő ásványviz, bor, cognac, vagy citromsavval vegyítve.
EGYEDÜLI KÉPVISELŐ az EGYESÜLT ÁLLAMOKBAN
VIDDER EMIL
IRODA: 36 Ave. C. RAKTÁR: 40 Ave. C. NEW YORK.
— MINDENKI ÁLTAL MEGTEKINTHETŐ. —

A NAGYVILÁGBÓL.

SVÁJJCZ KATONASÁGA. A svájci nép 300.000 szóval 250.000 ellenében elhatározta, hogy a katonai létszámot felemeli és evégből évi 600.000 dollárral többlet ad hadügyi költségekre. A szocialisták kézzel-lábbal tiltakoztak ez ellen a törvény ellen.

PONTOS HIVATALNOK. A porosz trónörökös, mint lapunk egyik előző számában megírtuk, apja, a német császár kivásárgára a belügyminisztériumban mint gyakornok dolgozik. A herceg minden reggel 7 órakor automobilon Berlinbe megy, kilenczkor hozzálat dolgozni és ha véletlenül valamely ügy felkelti a kiváncsiságát és érdeklődését, hazaviszi magával és ott végzi el.

LÁZDOK A KATONASÁG. A wladivosztoki helyőrség lázadása mintegy előjele volt az orosz katonaság zendülésének. Moszkvában, Irkutskban és két kazahuszi városban megtagadta a legénység az engedelmességet. Még Kronstadtban is, ahol pedig a czár legűségebb ezredei állomásoznak, csak a legerősebb eljárással lehet megakadályozni ideig-óráig a lázadás kitérését.

VÉRES ZAVARGÁSOK. Teheránból jelentik, hogy Asztrabad község környékén a törzsek fellázadtak és az egész környéket elpusztították. A kormány a zendülők ellen katonaságot küldött.

AZ OSZTRÁK KÖLTSÉGVETÉS. Dr. Korytowski osztrák pénzügyminiszter betervezte Ausztriának 1908 évre szóló költségvetését, mely 12 millió korona felesleget mutat, ami azonban katonai czelokra lesz minden bizonynyal felhasználva. A költségvetés betervezésekor a pénzügyminiszter kiterjeszkedett az amerikai bankbankok következésében az európai pénzpiac lánghasárgára is, ami azonban, — úgy mondja — Ausztria pénzügyi állására befolyással nem volt.

KOZÁKOK ÉS PARASZTOK. Lapunk más helyén jelentjük, hogy Oroszországban megint kiűtött a forradalom. Ujabbban Elizabethgradból jelentik, hogy Goltában, mialatt a katonaságot felszékelték, kozákok és parasztek véresen összetűztek. A parasztek félreverték a harangokat, mire az egész nép összeesdült és számos embert meggyilkoltak.

NÉMETORSZÁG SZENNYESE. Hirt adtunk arról a pörrel, melyet Harden Miksa német újságíró ellen indítottak, aki azzal vádolta Moltke tábornokot és társait, hogy természetellenesen nem életet folytatnak. A pör tudvalevőleg Harden felmentésével végződött. Ujabbban Brand újságíróit idézték a bíróság elé, mivel hasonló erkölcsellenes üzemekkel vádolta Bülow herceget, Németország kanczellárját. Brand a tárgyaláson, amelyen a meghurcolt herceg személyesen megjelent, visszavonta ugyan állításait és becsánatot kért, mindazonáltal elítélték. — Németország szennyését azonban mindennek dacára egyre turkálják. Egyes lapok nyíltan írják, hogy a német császár közvetlen közelében erkölcsellen-

nes üzelmeket folytatnak. E lapok nyakába felségérséti pöröket akasztottak.

NÉMET HAJÓ FELROBBANT. A Blücher nevű német hadihajónak gőzkazánja felrobbant. A robbanás tíz matrózt megölt, számosan súlyosan megsebesültek. Az Egyesült Államok tengerészeti minisztere a grászhr halálára részvétsürgönyt, menezett Németországba.

NEM LESZ SZTRÁJK. Angliát nagy válság fenyegette. Az angol vasutasok sztrájkra akartak menni, amivel teljesen megbénították volna a forgalmat Angliában. Skóthónban és Írországban. Szerencsére az utolsó pillanatban még sikerült elhárítani a veszélyt. A kereskedelmi kamara elnöke hosszabb tárgyalásokat folytatott a vasutasok bizottságával, mindkét fél engedett s így a mindkét félt kielégítő egyezség létrejött.

MEGINT MAGASABB AZ ÁRAK. Londonból kábelezik, hogy a rátahábor, melyet a hajózási vonalak egymás ellen folytattak, befejezést nyert. A szállítási díjakat persze nyomban felemelték. Mint minden háborúnak, ennek is, a nép adja meg az árát.

DIFTERITISZ ELLEN. Münchenből jelentik, hogy Emmerich Rudolf tanár oly orvosságot fedezett fel, mely, ha a hír valónak bizonyul, számos gyermeket fog megmenteni az életnek. A difteritisz tudvalevőleg leggyilkosabb ellensége a gyermekeknek. Emmerich tanárnak az orvossága azonnal megöli a difteritisz-bacillusokat, mielőlt a beteg torkába vezetik azt.

AMERIKAI MŰVÉSZNŐ AMERIKAI ELLEN. A Farrar nevű amerikai operanékesnő, aki ez idő szerint Németországban vendégérszerepel, barbároknek nevezte az amerikaiakat, akiknek a valódi művészet iránt érzékük nincsen. A művésznőnek meleg fogadtatása lesz, ha visszatér az Egyesült Államokba.

A mi kedvelt bankrunk

JOS. TOMCSÁNYI

— HOMESTEAD, Pa. —
DUQUESNE, Pa.

DEUTSCH TESTVÉREK
BANKHÁZA
319 East Houston st., New York.
Törvényes képviselő a legjobb hajóvonalnak, Hamburg, Bréma, Rotterdam, Antwerpen vagy Fiumén át a Cunard vonalon.
Pénzküldemények továbbítására az ó-hazába a legmegbízhatóbb czég.
KÖZJEGYZŐI HIVATAL.
Magyar köcsönkönyvtár, tüzbiztosítás, csomagok kábiztatása és házasságkötés.
Levélzom: DEUTSCH BROS., 319 East Houston st., New York.

BORSZÉKI GYÓGYVIZ
A VIZEK KIRÁLYA
— Különleges szer gyomorban és kövszény ellen. —
Orvosi szaktekintélyektől a legmelegebben ajánlva, hólyag és vizeleti szervek bántalmainál, vesebajknál, czukros húgyár, a torok és tüdőszervek bajainál, epkö és gyomor-megbetegedéseknél. Egészségesnek kitünő ízű, igen üdítő ásványviz, bor, cognac, vagy citromsavval vegyítve.
EGYEDÜLI KÉPVISELŐ az EGYESÜLT ÁLLAMOKBAN
VIDDER EMIL
IRODA: 36 Ave. C. RAKTÁR: 40 Ave. C. NEW YORK.
— MINDENKI ÁLTAL MEGTEKINTHETŐ. —

ALAPITATOTT 1889. EGYESÜLT ERŐVEL.

JACOB KLEIN

MAGYAR BANKHÁZ, HAJÓ- ÉS VASUTI ÜGYNÖKSÉG, KÖZJEGYZŐI IRODÁJA

1340 Penn Avenue, PITTSBURG, PA., és 207-6th Avenue, HOMESTEAD, PA.
KÜLDÜNK PÉNZT az ó-hazába olcsó áron és 30 nap alatt kézbesítjük a pénz átutalást igazoló postal feladó levélrel.
VESZÜNK ÉS ELADUNK külföldi pénzeket. Pénzeket elhelyezünk bármely hazai bankba, vagy a magyar királyi postatakarékpénztárba és beszerzünk az eredeti betétkönyvecskét.
ELADUNK HAJÓJEGYEKET a leggyorsabb hajókra a hajótársulatok eredeti árán és utasaink a leggyorsabb vonattal a Pennsylvania Union depójáról továbbittatnak New Yorkba.
ELFOGADUNK BETÉTEKET A „HUNGARIAN AMERICAN SAVINGS & TRUST CO. JAVÁRA IS.”
MAGYAR AMERIKAI TAKARÉK ÉS HITELTÁRSULAT, DUQUESNE, PA.
Két százelek csekkszámára. Négy százelek betétszámlára.
ALAPTÖKE ÉS FÖLÖSLEG \$175,000.00.

Hazai Dolgok.

Erzsébetbankok a padló alatt.

BUDAPEST. Várbogai Ferenc, a Gaedicke-bankház sikkasztója a rendőrség kezére került és kétségtelen, hogy most már megkapja büntetését, amely elől páratlan ravaszsággal csaknem sikerült megmenekülnie. A főkapitányság ügyeletes tisztviselőjéhez az a telefonbeszélgetés érkezett, hogy Várbogait Albertfalván detektívek újra elfogták és lakásának padlója alatt, kevés híján megtalálták azt a pénzt, amit pár héttel ezelőtt a Gaedicke-bankháztól elcsikkasztott.

A furfangos ember irodaszolgája volt a banknak és augusztus 30-án egy csekkel elküldték a postatakarékpénztárba, hogy ott 13.500 koronát fejegeyen. Várbogai fel is vette a pénzt, de amikor hazajött, azzal a mesével állt elő, hogy a Szabadság-teréren leült egy padra, elszundikált és amikor felébredt, azt látta, hogy a táskája a pénzzel együtt eltűnt. Ezt a mesét persze nem hitték el és a rendőrség még aznap este letartóztatta. Másnap megtalálták az üres táskát is. Az Alkotmány-utcai törvényszéki palota elnöki szobájában volt a pad alá rejtve.

Napokon keresztül hiába faggatták Várbogai Ferencet, nem tudták valószínűsíteni a bűntudatát, azzal a mesével állt elő, hogy a Szabadság-teréren leült egy padra, elszundikált és amikor felébredt, azt látta, hogy a táskája a pénzzel együtt eltűnt. Ezt a mesét persze nem hitték el és a rendőrség még aznap este letartóztatta. Másnap megtalálták az üres táskát is. Az Alkotmány-utcai törvényszéki palota elnöki szobájában volt a pad alá rejtve.

Napokon keresztül hiába faggatták Várbogai Ferencet, nem tudták valószínűsíteni a bűntudatát, azzal a mesével állt elő, hogy a Szabadság-teréren leült egy padra, elszundikált és amikor felébredt, azt látta, hogy a táskája a pénzzel együtt eltűnt. Ezt a mesét persze nem hitték el és a rendőrség még aznap este letartóztatta. Másnap megtalálták az üres táskát is. Az Alkotmány-utcai törvényszéki palota elnöki szobájában volt a pad alá rejtve.

Napokon keresztül hiába faggatták Várbogai Ferencet, nem tudták valószínűsíteni a bűntudatát, azzal a mesével állt elő, hogy a Szabadság-teréren leült egy padra, elszundikált és amikor felébredt, azt látta, hogy a táskája a pénzzel együtt eltűnt. Ezt a mesét persze nem hitték el és a rendőrség még aznap este letartóztatta. Másnap megtalálták az üres táskát is. Az Alkotmány-utcai törvényszéki palota elnöki szobájában volt a pad alá rejtve.

A káplán büne.

BUDAPEST. Egy szikár, sápadt-arcú fiatal pap jelent meg minap reggel a főkapitányság Zrínyi-utcai kapujánál és megkérdezte az őrtálló rendőrt: — Hol tartóztattathatom le magam?

BUDAPEST. Egy szikár, sápadt-arcú fiatal pap jelent meg minap reggel a főkapitányság Zrínyi-utcai kapujánál és megkérdezte az őrtálló rendőrt: — Hol tartóztattathatom le magam? A rendőr végignézett a reverendás fiatal emberen, tréfánál vette a pap szavait, de azért utbaigazította. A reverendás alak pedig végigjárt az épület előtti folyosón, amíg odaért dr. Scheffer rendőrfogalmazó szobája elé. Belépett az ajtón és bemutatkozott: — Karlovicsky Lajos segédlelkész vagyok, — mondta.

BUDAPEST. Egy szikár, sápadt-arcú fiatal pap jelent meg minap reggel a főkapitányság Zrínyi-utcai kapujánál és megkérdezte az őrtálló rendőrt: — Hol tartóztattathatom le magam? A rendőr végignézett a reverendás fiatal emberen, tréfánál vette a pap szavait, de azért utbaigazította. A reverendás alak pedig végigjárt az épület előtti folyosón, amíg odaért dr. Scheffer rendőrfogalmazó szobája elé. Belépett az ajtón és bemutatkozott: — Karlovicsky Lajos segédlelkész vagyok, — mondta.

BUDAPEST. Egy szikár, sápadt-arcú fiatal pap jelent meg minap reggel a főkapitányság Zrínyi-utcai kapujánál és megkérdezte az őrtálló rendőrt: — Hol tartóztattathatom le magam? A rendőr végignézett a reverendás fiatal emberen, tréfánál vette a pap szavait, de azért utbaigazította. A reverendás alak pedig végigjárt az épület előtti folyosón, amíg odaért dr. Scheffer rendőrfogalmazó szobája elé. Belépett az ajtón és bemutatkozott: — Karlovicsky Lajos segédlelkész vagyok, — mondta.

BUDAPEST. Egy szikár, sápadt-arcú fiatal pap jelent meg minap reggel a főkapitányság Zrínyi-utcai kapujánál és megkérdezte az őrtálló rendőrt: — Hol tartóztattathatom le magam? A rendőr végignézett a reverendás fiatal emberen, tréfánál vette a pap szavait, de azért utbaigazította. A reverendás alak pedig végigjárt az épület előtti folyosón, amíg odaért dr. Scheffer rendőrfogalmazó szobája elé. Belépett az ajtón és bemutatkozott: — Karlovicsky Lajos segédlelkész vagyok, — mondta.

BUDAPEST. Egy szikár, sápadt-arcú fiatal pap jelent meg minap reggel a főkapitányság Zrínyi-utcai kapujánál és megkérdezte az őrtálló rendőrt: — Hol tartóztattathatom le magam? A rendőr végignézett a reverendás fiatal emberen, tréfánál vette a pap szavait, de azért utbaigazította. A reverendás alak pedig végigjárt az épület előtti folyosón, amíg odaért dr. Scheffer rendőrfogalmazó szobája elé. Belépett az ajtón és bemutatkozott: — Karlovicsky Lajos segédlelkész vagyok, — mondta.

A pénzt és Pozsonyba, majd Bécsbe mentem. Először életemben, mulatni akartam. Megismerkedtem egy sereg teológussal, akiknek szintén mulatós kedvük volt és velük együtt ellumpoltam a lopott pénz nagy részét. Amikor felocsudtam és tudatára ébredtem annak, amit elkövettem, külföldre akartam utazni, ott új életet kezdeni. Utközben azonban megdöntöttem a doigot; bántott a lelkiismeretem és visszajöttem Budapestre. Ez a hónap elején történt. Azóta elköltöttem a megmaradt háromszáz koronámat is. Nyomorba jutottam, három napja éheztem és ma éjszaka már nem volt hová leljátni a fejemet.

Amikor a bűnös pap bevégezte, a rendőrfogalmazó areza hivatalos komolyságot öltött. — Az már más. Ha így áll a dolog, megtehetem önnek a szívességet, hogy letartóztatom.

Öt perecz mulva Karlovicsky Lajos segédlelkész már a főkapitányság egy külön cellájában elmélkedett arról, amit elkövetett.

Egy minta-fiu.

BUDAPEST. A múlt év december havában a dusszagodó soproonmegyei Biringer-családnak egyik tagja, a fővárosi mulatóhelyek ismert alakja, Biringer Tivadar és meghitt barátja, Haasz Jenő pénzügynök, elhatározta, hogy egy kis váltóhamisítási manipulációval néhány ezer koronát fognak szerezni. Biringer két darab, egyenként 30—30.000 koronáról kiállított váltóra ráírta dusszag atyjának, Biringer Mátyás föld-birtokosnak nevét elfogadói minőségben. Haasz Jenő aztán ezen váltókat mint kibocsátó dr. Faludi Jenő ügyvéd útján perelte a budapesti kereskedelmi és váltótörvényszéknél Biringer Mátyás ellen, akinek a bíróság a sommás végzést Sopronba küldte. Biringer Tivadar és Haasz Jenő erre Sopronba utaztak s itt az öreg Biringer nevében elfogták a sommás végzést s a vétivet Biringer Mátyás nevében Biringer Tivadar írta alá az öreg tudta és beleegyezése nélkül. A sommás végzés természetesen jogerőre emelkedett, mert Biringer Mátyás, nem tudva a perrel, nem élt kifogásokkal s csak akkor tudta meg a manipulációt, mikor Altschul Adolf fővárosi magánzó, aki az egyik 30.000 koronás váltót 13.000 koronáért váltotta magához Hasztól s a Budapesti Hitelforgalmi Szövetkezet, amely a másik 30.000 koronás váltót vette meg, végrehajtást vezettek ellene. Biringer Tivadar és Haasz Jenő a váltókért kapott pénzen osztozva, barátikkal együtt Olaszországba utaztak. Haasz Jenő pár hét mulva visszatért egyéb ügyes-bajos dolgának elintézése céljából s a rendőrség, amely ekkor Biringer Mátyás feljelentése folytán már nyomozott ezen váltóhamisítási ügyben, le-tartóztatta. Biringer Tivadar csak hónapok mulva került kézre Montecarlo-ban, ahol megkeresésre elfogták. A kiadatási eljárás után a könnyelmű gavallért ez év augusztus havában hazahozták. A kir. ügyészség Biringer Tivadar ellen, akit vizsgálati fogságba helyeztek, köz- és magánokirat-hamisítás, Haasz Jenő ellen pedig magánokirat-hamisítás büntetőért adott be vádiratot. A két terhelt kifogásait most tárgyalta a vádtanács dr. Langer Jenő táblai bíró elnöke alatt. A vádtanács mindkét terheltet vád alá helyezte az ügyészi vád értelmében. A két terhelt a főtárgyalásig fogva marad.

Felgyújtotta maga alatt az ágyát. BUDAPEST. Logodits Ferenc kereskedőség szokatlan módon akart megválni az életől; hazament a Szentkirályi-utca 22. szám alatt levő lakására és a cselédlányával két liter spirituszt hozatott fel, aztán magára zárta a szobája ajtaját. Egy ideig fel s alá járkált, aztán megvetette az ágyát, melyet spirituszszal leöntött s lefeküdt. Abban a pillanatban kopogtak a szoba ajtaján, de Logodits, mielőtt ajtót nyitott volna, meggyújtotta maga alatt az ágyát. Úgy látszik azonban megbánta tettét, mert leugrott az égő ágyról s kiáltozni kezdett. Mire betörték az ajtót, akkorra a szerencsétlen fiatal ember már súlyosan összeégett. A mentők a kereskedelmi kórházba szállították.

Meggyilkolt földbirtokos. ARAD. Belzerindben megrendítő gyilkosság történt. Fodor Antal földbirtokos a háza udvarán holtan találták. Holttestén az első pillanatban is kétségtelenül meglátszottak az erőszakosság nyomain és csakhamar meg is állapították, hogy Fodor gyilkosságának esett áldozatul. Azt hiszik, hogy szomszédjai, akikkel állandóan ellenséges viszonyban állott, fojtották meg. A csendőrség erőlyesen nyomoz és a gyanúsított szomszédokat letartóztatta.

Botrány. BELÉNYES. A minap nagy felütést keltő utcai botrány történt. A Magyar-utczán két urileány sétált. Valamelyik mellékutczából hirtelen egy fiatal ember termelt előtűk s a fiatalabbik leányt arculütötte. Majd ezeket a szavakat kiáltotta: „Ezt azért adom, hogy ne járjon a szád. Tudd meg, hogy Kiss Barnától kaptad.” A leányok rémült sikoltással menekültek haza a brutális támadás után. Kiss Barna egy állás nélkül lézengő segédjegyző, akivel az intelligens társaság egyáltalában nem érintkezik. Legújabb botránya óriási felháborodást keltett. Az inzulált urileány menyasszony. Völegénye főkönyvelő a belényesi takarékpénztárban, aki jelenleg Gráczban tartózkodik, mint önkéntes.

Megszökött jegyző. BEREGSZÁSZ. Schrantz Lajos nagymuzsalyi körjegyző 6000 korona hivatalos pénz elcsikkasztása után állítólag Amerikába szökött. Schrantz legényember volt s igen költséges életmódot folytatott.

Visszavándorlás. BONYHÁD. Az itteni környékről mind több és több kivándorló szállingózik vissza. Amerikából érkező levelekből megtudjuk, hogy a szintén kivándorlásra készülő, hogy most odaát is rossz idők járnak a munkásokra, mert több ott a munkás, mint a munka, sokat betegedez a munkánál való túlerőltetés, az élelmézt nem lehet összehasonlítani a honi élelmézzel; ha tehát odakint semmi sem jó, akkor már inkább hazajönnek.

Pusztító tűz. BORSÁ. Máramarosmegye. A napokban tüzvész támadt, amelynek pusztító hatását fokozta a szárazság folytán sem a kutakból, sem a Visó folyóból nem lehetett vizet kapni az oltáshoz. Eddig melléképületekkel együtt 75 ház leégett, ezek között a község háza az összes iratokkal, az iskolák, gyógyszer-tár, orvosi lak, postahivatal. A tűz Tomajage János közösi lakos istálló-jában vizgyátlanlanságból keletkezett s a szél következtében igen gyorsan terjedt. Bár Felsővisó és a közeli községek lakossága is résztvett az oltásban, a tűz terjedésének nem sikerült gátat vetni. A kárvalottak életükön kívül nem tudtak egyebet megmenteni.

Szerelmi dráma. CZINKOTA. Morvay Ferenc péklegény revolverrel szívenlőtte volt menyasszonyát, Cseke János gazdálkodó Lina nevű leányát, azután a fegyvert önmaga ellen fordította. Mindketten meghaltak.

Morvay Ferenc gyermekkorra óta ismerte Cseke Linát. A romantika kövére, amely a gyerekjátékok alatt szövődött közöttük, — néhány hónap előtt a jövő, boldog házasságot reményelege járult. A legény megkérte a leány kezét, s a gazdálkodó beleegyezését adta a frigyhez. Már ki is tűzték az esküvő napját, amikor egyszerre szertefoszlott a gyönyörűség álom, amit a fiatalok szítek. Cseke nem akart hozományt adni a leányával s a péklegény, akinek a pénzre üzletalapításhoz lett volna szüksége, kétségbeesetten gondolt a jövőre. Hiába könyörgött apjának a szerelmes menyasszony, Cseke ridegen el-tolta magától és egy szomorú napon azzal vágta utját minden további könyörgésnek, hogy Morvayt kiutasította házából. A fiatalok ettől a naptól fogva titokban találkoztak. Napokig hány-tak-vetették a dolgot, amíg lassanként az a terv érellelődött meg bennük, hogy véget vetnek a kínos bizonytalanságnak; együttessen mennek a halálba. Kétségbeesett tervüket másnap hajtották végre. Alkonyatkor, amikor éppen kevesen jártak Czinkota utcáin, óvatosan beosontak a Nási-féle szállodába, ott szobát béreltek, az ajtót magukra zárták s néhány pillanat mulva egymásután négy golyó repült előbb a leány, azután a legény szívébe.

A lövések zajára a szálloda tulajdonosa betörtette szobájuk ajtaját. A szobában egymás mellett feküdtek a szerelmek — holtan. Holttestüket a cinkotai temető halottas házába szállították.

A község némája. GYOROK. Aradmegye. Gruber Ferenc siketnéma munkás este hátulról leszurta Delezán Istvánt, a nagybátyját, mert tartozását követelte tőle. A gyilkos elbujdosott, de sikerült őt elfogni.

A kiegyezés mellett. GYÖR. A kereskedelmi és iparkamara Jerfy Antal elnökletével ülést tartott: Szendrőy titkár tette meg jelentését, majd pedig a kiegyezésre tért át, hangsúlyozva, hogy ha figyelembe vesszük, ugymond Szendrőy, hogy kor-

mányunk a külföldi államokkal kötött kereskedelmi és vámszerződések érvényének kényszerítő hatása alatt állott, ha visszaidézzük emlékünkből azokat a küzdelmeket, melyek kormányunk gazdasági érdekeinek biztosítása céljából az adott helyzetben megvívni kényszerült, s ha belátással mérlegeljük az egyezkedő két állam gazdasági erőinek egyenlőtlen harezát, megnyugvással kell fogadnunk ezt az eredményt, mely részünkre tízéves békét és nyugodt fejlődést biztosít és kellő alkalmat nyújt azoknak az előkészületeknek megtételére, amelyek az önálló gazdasági berendezkedés előfeltételeit képezik s egyelőnyösen gazdaságosabb jövő alapjait rakja le. A törvényhozás előtt fekvő és bezikkelyezére váró szerződés, mely egyébként külön államiságunknak az egész vonalon való kidomborításával nagyon értékes és mélyreható közjogi vívmányokat tartalmaz, súlyos terhelé dacára is alapját fogja megvetni annak a gazdasági fellendülésnek, melyet összes erőinkkel, hatványozott tevékenységünkkel és kitartó szorgalmunkkal biztosítanunk, fentartanunk és fokoznunk kell, mert a közelmúlt tapasztalatai a legélesebben bizonyították, hogy a gazdasági küzdelmekben annak az államnak van a győzelemre kilátása, mely gazdaságilag erősebb. Tíz év áll rendelkezésünkre, használjuk fel ezt az időt, dolgozzunk, fegyverkezzünk és gyűjt-szünk a megújuló hadjáratához erőt.

A nagy tetszéssel fogadott beszéd után Szendrőy titkár beszéde értelmében határozati javaslatot terjesztett be, melyet egyhangulag elfogadtak.

Verekedő szerkesztők. JÁSZBERÉNY. Minap délelőtt nagy verekedés szorakoztatta a jászberényieket. A verekedésben szerepelt egy vasbot, több ököl, egy revolver, pofonok és ezeltévesztett lövések. Spitzer Adolf újságíró, a „Jászkiút” szerkesztője egyik főszereplője az ügynek. Spitzert egy délelőtt két városi hivatalnok, Beleznay László és Cziska János megtámadta, kicsavarták kezéből a vasbotját és véresre verték. Nagy tömeg nézte végig a verekedést, a két fiatal ember addig ütötte Spitzert, míg csak el nem fáradtak. Azután Spitzer Adolf vette át a szót, előrántotta revolverét és rálőtt Beleznayra. De nem talált, mire lefogták a rendőrök és mindhármat bekísérték a rendőrségre, a hol igazolták magukat, mire szabadon bocsátották őket.

A verekedésnek érdekes előzményei vannak. Beleznay László szintén szerkesztő. Néhány hét előtt indította meg a „Jászberény” című félhivatalos lapot, melyben természetesen portálta a városi ügyeket. Spitzer ezzel szemben állandóan támadta és hántotta Konczek István polgármestert, akiről több állítólagos visszaélést süttött ki. Beleznay és Spitzer emiatt érdeklentéiben állottak egymással és Beleznay úgy próbálta megoldani a dolgot, hogy véresre verte Spitzert.

Az egész városban nagy izgalommal tárgyalják a verekedés ügyét. A legtöbbben elítélik Beleznayt. Az afférnek valószínűleg lovagias folytatása lesz.

Halálös elgázolás. KASSA. Berger János műkertész a Sátoraljanjehelyről jövő reggeli vonat elgázolta. Bergert bevitték a kassai kórházba, hol délben meghalt. A vizsgálat megindult.

Fegyver a gyermek kezében. MAROSVÁSÁRHELY. Kassay Imre magyarböltényi körjegyző 15 éves fia fegyverrel játszott. Játék közben elsült a fegyver a kezében s 5 éves kis öcsésének fültővén keresztül a ficska agyába hatolt, akit azonnal megölt.

Egy jegypár tűzhalála. MIKESFALU. Megrázó szerencsétlenség történt a községben. Weinberger Lipót bérli leánya völegényével a pinceszébe lement spirituszért. Eközben a menyasszony a gyufát elejtette, a felhalmozott szesz lángra lobbant, mire a

jegypár ruhája is tüzet fogott. Mindkettő súlyos égési sebeket szenvedett; a menyasszony még aznap kisznevedett, a völegény pedig még él ugyan, de felépüléséhez kevés a remény.

Rablók garzdálkodása.

NAGYSZEBEN. Napok óta izgatottságban tartja Szebenmegye lakosságát egy szervezett rablóbanda vakmerő betöréseivel. A szászsebesi csendőrségnek hosszas üldözés után végre sikerült a rablók vezérét, egy Strójer Rudolf nevű, alig huszéves suhanc személyben elfogni. A rablóbanda többi tagjait, akik tizenöt községben követek el betörést, a csendőrség tovább nyomozza.

Halál a petroleumos hordóban.

NYIRBOGDÁNY. Szatmármegye. Barát János vasuti ör János nevű 12 éves fia este 5 órakor észrevétlenül be-lopódzott az ottani petroleumgyárba, hogy fehér ruháját benzinen kimossa.

J. D. MOSKOWITZ Dayton, Ohio. Saját házában. West side útlet: 1414 Dakota street. North side útlet: a Kossuth-telepen. A MAGYARSÁG KIPROBÁLT BARÁTJA. Közjegyző. Az összes hajóvonalak kinevezett ügynöke. Hajójegyeket elad eredeti áron. Pénzt küld a világ minden részébe gyorsan, pontosan és olcsón. Kiállít és hitelesít amerikai és 6-hazai okmányokat. DAYTON, OHIO.

New York, Hazleton, Wilkesbarre NÉMETH JÁNOS v. cs. és kir. konzuli ügyvivő Hajójegyekre, pénzküldés és közjegyzői ügyekre a legmegbízhatóbb és legpontosabb banküzet Levélcím: NÉMETH JÁNOS 457 Washington St., New York, N.Y.

THE STAR BOOK BINDING CO. Alsóvárosi útlet: 153 East 4 street Felsővárosi útlet: 220 East 109 street NEW YORK. Elvállal minden e szakmába vágó munkát. — JUTÁNYOS ÁRAK. —

ELADÓ BIRTOK MAGYARORSZÁGON Borsodmegye Meszcs és Martonyi községek határában fekvő KAROLA névű major eladó. A szántóföld ezer önkint — a kaszáló rétet is beleszámítva — 400 korona. Bővebb felvilágosítást adhat MAJOROS JÁNOS 402 So. Washington Ave., Scranton, Pa.

KLEIN ISIDOR MAGYAR BANKHÁZ 101 HAWKINS AVENUE, RANKIN, Pa. Legbiztosabban küld és kamatoztat pénzt. Legjobb hajókra ad el jegyeket. Pereket, szerződéseket, konzuli hitelesítéseket, katona-ügyeket biztosan elintéz.

KAIL G. ÁRPÁD BANK ÉS HAJÓJEGYZLETE — Alapított 1890-ben. — Közjegyzői iroda ugy hazai, mint amerikai ügyek elintézésére. Pénzküldés az 6-hazába hetenkint kétszer, a legpontosabban és legolcsóbban. UNIONTOWN, PA. W. MAIN STREET.

EGYEDÜLI SZÉN ÉS FAKERESKEDŐ TRENTONBAN. P. A. SPRACKLEN 356—358 SOUTH BROAD STREET. Olcsó és pontos kiszolgálás.

KNAUTH, NACHOD ÉS KÜHNE PÉNZTALVÁNYOK, HITELLEVELEK A VILÁG MINDEN RÉSZÉBE ÖRÖKSÉGEKET ÉS KÖVETELÉSEKET PONTOSAN BEHAJTANAK 15 WILLIAM STREET = = NEW YORK.

A nagy benzines hordó az udvaron állt és a fiú, amint mosta benne ruháját, egyszerre elvesztette az egyensúlyát és fejfelé belesett a hordóba. Az egész gyárban ebben az időben egy lélek sem volt és így történt, hogy csak este 10 órák körül találták meg a szerencsétlen gyermeket. A hatóság vizsgálata kiderítette, hogy a fiú saját vigyázatlanságának lett az áldozata.

Vonatrabló cigányok.

SEGESVÁR. Szentágota és Segesvár között a vonatra két rabló cigány felgrott és a postát ki akarták rabolni. Tettüket azonban a kalauzok megakadályozták és a rablókat Segesváron a csendőrségnek átadták.

Háromszázötven éves jubileum.

SOPRON. A soproni ev. Liceum nemzeti közoktatásügyünk uttörői között foglal helyet. A XVI. században hozta létre a protestáns áldozatkészség és virágzó intézményné fejlődött, amelyben a hazának sok kiváló férfija nyerte kiképzését. Itt tanultak Kiss János, Berzsenyi Dániel, Döbröntey Gábor és más sok jelese a hazának. Petőfi Sándor soproni katonáskodásakor szüntelen élvezte az intézet mezeit. Itt alakította meg lelkes társaival egyetemben Kis János 1790-ben az első ifjúsági egyesületet, a „Magyar társaság”-ot, amelynek mintájára szervezték a hazai középiskolákban az ifjúsági önképző köröket. A Liceum jubilaris ünnepe bizonyára országos érdeklődésre tart számot és seregesen tolnak majd Sopronba az egykori növendékek az alma mater jubileumára. A rendezőbizottság az ünnepnapját november hó 21-ére állapította meg. Az ünnepi megnyitót Gyurácz Ferenc, a dunántúli ev. egyházkerület püspöke mondja. A meghívottak között van a vallás-és közoktatásügyi miniszter, a Tudományos Akadémia, az összes testvérintézetek. Az intézet volt növendékeinek, amennyiben lakhelyük ismeretes, névre szóló meghívókat küldenek.

Nagy erdőtlés.

UNGVÁR. A város közelében fekvő Kisturjaszög, Nagyturjaszög, Mezöhüta, Újszemere, Turjamező községek határában a kinstári és községi erdők napok óta égnek. Az oltási munkálatokat az erdőgazdálkodások vezetik és széles árkok vonásával igyekeznek a tüzet lokalizálni. Az oltási munkálatokban a lakosság már teljesen kimerült. A hatóság kedden ismét négy község lakosságát rendelte az oltáshoz.

SZAKAD A PÁRT.

Hentaller levele Kossuth Ferencnek.

Most, hogy odahaza a jobb érzésű hazafiak tömör összetartása szinte életkérdéssé vált az országra nézve, magának a függetlenségnek eszméinek bajnokai kezdenek egymás ellen küzdeni. Hirt adunk a függetlenségi párthoz beállott sajnálatos szakadástól. Ujabb Hentaller Lajos is kilépett a pártból. A következő levelet írta abból az alkalomból Kossuth Ferencnek: **Nagyméltóságu elnök ur!**

Szíves tudomásodra adom, hogy az országos függetlenségi és 48-as pártkörből ezennel kilépek. Azt az egyezséget ugyanis, melyet a kormány az Ausztriával való gazdasági viszony rendezésére kötött, én Magyarország érdekeivel annyira ellentétesnek s annyira a függetlenségi párt és általa állandóan hirdett elvekbe ütköznek tartom, hogy én ezeket a kiegyezési javaslatokat még azok után a magyarokat után sem vagyok hajlandó elfogadni, amelyekkel te a függetlenségi pártkörben azokat szépíteni igyekeztél. Soha még magyar kormány ilyen kiegyezést nem kötött, mint ez a kormány. A régi szabadelvű párti kormányok rossz kiegyezést kötöttek, de a jelenlegi kiegyezés egyszerűen szegénytelen és megalázó.

Élénken emlékezem még a képviselőház mult évi budget-vitájára, amely alatt te egy hosszú beszédben ígéretet tettél arra, hogy az ország gazdasági függetlenségét kivírod. Az egész or-

szág bizott ebben az ígértben, mert te tettetted. Annál megdöbbenőbb az a kiábrándulás, amelyet mindenkinek okoztál, mikor ilyen kiegyezéshez hozzájárultál. A Kossuth néven helyre nem hozható csorbát ütöttél, s az országnak nem tettél szolgálatot. Mert nemcsak, hogy nem vitted közelebb az országot a gazdasági önállóságához, hanem ellenkezőleg, közreműködtél, hogy még erősebb lánczokkal legyünk Ausztriához bilincselve.

Azok a közjogi vívmányok, amelyek oly szépen kiszíneztél, lényegben mit sem érnek, mert nekünk nem papiros-vívmányokra, hanem tényleges institucziókra van szükségünk. Ahogy a Széll-féle formulából nem volt semmi haszna az országnak, a mai kormány formulái sem érnek semmit, mert azokat a hatalom épp úgy félreléki, amint nem vette figyelembe most azokat a jogokat, amelyeket az 1899. XXX. t.-cz. biztosított nekünk.

A gazdasági önállóság kivívása helyett a gazdasági közösség körét szélesítették ki. Beleszólást engedtek Ausztriának olyan kérdésekbe is, amelyeket eddig teljesen önállóan intéztünk s kötelességet vállaltatok olyan intézkedésekre, amelyekhez Ausztriának semmi köze sem volt, s amelyekbe beleszólást engedni az osztrákoknak hajlandó nem vagyok; s addig, amig miniszteri tárczát nem vállaltál, magad sem voltál hajlandó.

A dalmát vasúti összeköttetés, mely ellen a Széll-kormány idejében oly heves harcot folytattál, most magyar pénzen épül ki; a vasúti tarifák tekintetében pedig, a kiegyezés egyenesen kiszolgáltatót bennünket Ausztriának. Belegyeztek abba a szegélyteljes feltételbe, hogy a magyar Dunán, Budapest mellett, az osztrák hajók sárga-fekete lobogó alatt hajózzanak el; a tőzszeresformot osztrák parancsszó szerint csináljátok meg, s a czukorkérdés új rendezésével tönkretettétek a magyar czukoripart.

A bank-kérdést névleg kikapcsoltátok ugyan a kiegyezés komplexumából, de azzal az egyezséggel, hogy önálló nemzeti bank esetén a közös költségekhez való hozzájárulást arányban vállaltátok megfizetni, — az önálló nemzeti bank felállítását örökre lehetetlennek tettétek.

A gazdasági kudarcot nem vallottad meg őszintén a pártnak, és mikor a közjogi csip-csup eredményeket vívmányoknak igyekezted feltüntetni, olyan ábrándokba akartad belerángatni az országot, amelyeknek megvalósítását, — a legközelebbi mult tapasztalataim oklva, — magad sem remélheted. És mindezek felül még a kvóta felemelése iránt is kötelezettséget vállaltál.

En ezen az uton tovább nem követgetlek, mert ezen az uton Magyarország függetlensége meg nem valósítható. Minthogy a javaslatok elfogadását a kabinet és pártkérdéssé tetted, én az országos függetlenségi és 48-as pártkörből kilépek, s külön táborban, sőt ha kell, veled szemben is küzdeni fogok Magyarországnak azért a függetlenséget, mely nekem mindig politikai programom volt, s amelytől én még a te felvilágosításaid után sem tudok eltánnorodni.

Maradok régi hived
Hentaller Lajos, s. k.

A HORDÁR SZERELME.

Esküdtszéki tárgyalás Budapesten.

Ismert alakja a fővárosnak Weisz Samu hordár, aki éveken át ott posztolt a Marokkói- és Földes-utczák sarkán. A csendes, alázatos külsejű hordáról senki sem sejtette, hogy milyen viharos érzések dühnek keblében s az utca járó-kelő közönsége csak akkor tudta ezt meg, mikor ez év május 10-én a Marokkói-utczában este fél 6 óra tájban revolverrel háromszor rálőtt mostoha leányára, Kohn Juliára, aki iránt az 52 éves öreg hordár lángoló szerelemre gyuladt. A 18 éves fiatal leány sehogyan sem akart engedni mostoha apja csábításának. Híjába kérlette Weisz Samu a leányt szép szóval, később fényezéssel, majd pénzzel: a leány visszautasította mostohaapjának szerelmét, de a pénzt elfogadta tőle, s nyomban át is adta az édesanyjának. Mikor Weisz Samu megtudta, hogy a leány őt így bolondítja teszi, bosszura gondolt. Revolvert vett s több próbálkozás után, május 10-én nyílt utcán rálőtt mostoha leányára, akit súlyosan meg is sebesített. A merénylő hordárt letartóztatták s a budapesti büntető örvényeszk esküdthírosága most vonta — Zsitvay Leó elnöklete alatt — felelősségre gyil-

kosság kísérletének büntetettéért. A tárgyaláson a vádat dr. Balás Elemér kir. ügyész képviselte, a vádlottat dr. Gál Jenő ügyvéd védté.

Az esküdtszék megalakulása után az elnök a vádlottat hallgatta ki a vádra.

— Megértette a vádat, bűnösnek érzi magát?

— Nagyságos elnök ur, tessék megengedni, hogy néhány szót intézsek az esküdt urakhoz.

— Most csak arra feleljen: bűnösnek érzi-e magát?

— Nem vagyok bűnös!

— Ön rálőtt a mostohaleányára, mondja el, miért tette ezt, mi volt a dolog előzménye?

— Nagyságos elnök ur, engem az a leány folyton csalt. Mindig hamiskásan mosolygott rám, csak azért, hogy tölem pénzt csaljon ki. Éppen a legszébb időben volt, amidőn a tavasz kezdődött, májusban, hogy ismét rám mosolygott s én 70 koronát adtam neki. Hisz ember vagyok én is, s mikor aztán arra került volna a dolog, hogy ígéretét beváltsa, kinevetett.

— Ön szerelmes volt a mostoha leányába?

— Én nem voltam szerelmes, én szerettem mint a leányomat, de nem érdemelte meg, mert mindig csak pénzt csalt ki tőlem.

— Ezért nem kellett volna rálőni!

— Erre nem emlékszem.

— Arra csak emlékszik, hogy mit csinált velem?

— Én nem csináltam neki semmit!

— De azt csak beismeri, hogy tisztességtelen ajánlataival folyton üldözte a leányt, s ezt, mivel nem hajlott a szóra, meg akarta ölni?

— Én sohasem csábítottam. Hisz öreg ember vagyok és fiatal embernek való mulatság ez. (Nagy derűtlenség.)

— Lássa Weisz, kevésem mulott, hogy az a leány meg nem halt!

— Hála Isten, hogy életben maradt!

— Azt nem magának köszönheti. Arra emlékszik tán, hogy maga ráesett az utcán.

— Én nem emlékszem, beszámíthatatlan voltam akkor!

— Mikor a leány szolgálati helyéről lejött, maga 3 lépésnyit távolból rálőtt háromszor. A rendőr a harmadik lövésnél a kardjával a kezefőjére ütött magának? Erre csak emlékszik talán?

— Igen, fájt a karom s meg is dagadt!

— Lássá, Weisz, taglásával maga nem érzelt. Ön tagadja, hogy csábította volna a leányt, pedig ennek a leálynak el kellett hazulról menekülnie s szolgálatba állania, csakhogy az ön szerelmi ajánlataitól megmeneküljön.

— Én sohasem tettem neki ajánlatot.

— Dehogy is nem. Maga mint üzletember, ugy spekulált, hogy adott neki pénzt a leálynak ezért szerelmet kellett volna adnia. Ó azonban megtagadta ezt.

— Én kérem, sohasem azért adtam neki a pénzt.

— Az a leány ott serdült fel magánál. Hétéves volt, mikor az édesanyját maga elvette. Mint felsérdült leányra gustust kapott...

— Már hogy kapnék én öreg ember létemre gustust.

— Maga otthon kevés pénzt adott a háztartásra a feleségének, aki emiatt sokszor panaszkodott a leányának. Ez, mikor maga pénzt adott neki, hogy meghajlitsa, ő a pénzt elfogadta s az anyjának adta, így aztán örültek, hogy az öreget befonhatják. A felesége is igazolja, hogy maga nagyon szenvedélyes volt a leányával szemben...

— Nekem már lefutjak régen, öreg ember vagyok!

Az elnök a vádlott tagadásával szemben felolvassa a rendőrség és vizsgálat során tett vallomásait. Ezekben Weisz Samu beismerte, hogy meg akarta ölni a leányt, mert ez nem hajlott a csábításaira, de a pénzt elfogadta. Weisz Samu most egyre azt hajtogatta:

— Nem emlékszem, én akkor beszámíthatatlan voltam!

Következett Kohn Juliának, a mostoha leálynak kihallgatása. Kijelenti, hogy vallani kíván. Otthon nem lévén maradása a mostoha apjától, bennének szerződött el Grünbaumékhoz.

— Igaz, hogy magát folyton tisztességtelen ajánlatokkal zaklatták az apja?

A leány erre a kérdésre részletesen elmondta, hogy Weisz Samu 2—3 év óta folyton üldözte. Álkulescal hatolt be éjjel a szobájába s ott az ágyához lopódzott. Akárhányszor dulakodásra került a sor közöttük.

A vádlott a leány vallomását folytonos közbeszólásokkal zavarta meg: — Igy beszélte te a te apádról, aki téged fölnevelt!

Elmondta ezután a leány, hogy Weisz egy izben álkulescal hatolt be éjjel a szobájába, ahol ő aludt. Dulakodásra került a sor, ekkor Weiszné válasszotta szét őket. Az incidens után Kohn Julia Aradra ment. Innen azonban a mostoha apja táviratokkal hívta fel 14 nap mulva. A táviratban ez állott: Beteg vagyok. Jöjj azonnal. Mikor megérkezett, ekkor tudta meg, hogy Weisz Samunak semmi baja sincsen.

— Kedves leányom! — szolt közbe a vádlott, — ne beszélj! Nem szép a papa ellen így beszélni!

— Lássá, Samu — szolt az elnök a vádlottnak — ez a leány alaposan ismeri magát, amit állit, arra bizonyítékot is produkál.

— Nem igaz abból egy szó sem. Öszszebeszéltek ellenem, hogy 5—6 évre elcsukatkán s a vagyonomon osztoznak.

— Hát van magának vagyon?

— Igen, két szoba butor.

— Lássá, maga még sem az, akinek magát itt a bíróság előtt feltüntetni akarja. Egyes dolgokra nagyon is jól emlékszik!

— Kivánja-e a vádlott megbüntetését? — kérdezte most az elnök a leánytól.

— Igen! — szolt határozott hangon a leány.

— Ugy adjon neked az Isten boldogságot! — fakadt ki kezeit törölve a vádlott.

A leányt vallomására a bíróság megeskette.

Weisz Samuné, szül. Kohn Irma, a vádlott felesége, törvényadta jogánál fogva megtagadta a vallomástételt.

Még két tanut hallgatott ki a bíróság. Ezután dr. Schaffer és dr. Minnich törvényszéki orvoszakértőket hallgatta meg, akik a vádlottat képelméji, de korlátolt beszámítási képességű egyénnek mondták. Dr. Balás Elemér ügyész vád- és dr. Gál Jenő védhője után az esküdtek bűnösnek mondták ki a vádlottat a gyilkosság kísérletének büntetésében s ezen marasztaló verdikt alapján a bíróság Weisz Samut ötévi fegyházra ítélte. Az ítélet hallatára a vádlott elájult. Az ügyész megnyugodott, a védő és vádlott semmiségi panaszszal áiték.

OLVASÓINKHOZ.

Dr. Pélya László ur belépett lapunk munkatársai sorába. Mint ilyen, előfizetési és hírdetési díjakat felvehet és nyugtázhat. Ajánljuk őt honfitársaink figyelmébe és pártfogásába.

KRAJNYÁK JÁNOS

Cleveland, O., 2755 East 79th street alatti legmodernebbül berendezett szalonját ajánlja honfitársai pártfogásába. Kitűnő whiskey, tőrköly, nemkülömben mindig friss hordó és áveg sör, tüzés magyar borok, finom zamatu szivarok, billiárd, stb. állanak a közönség rendelkezésére.

Jos. Pokorny
227 AVE. A. NEW YORK.
Hazai czimbalmok, cziterek s más hangszerek, kórák és zenészkolák mindenhez, nemkülömben hazai órák és ékszerek, könyvek, tájtekárúk stb. üzletben kaphatók.
KÉRJEN ARJEGYZÉKET

BENCZE JÁNOS ur
PASSAICON, N. J. képviseli a Bevándorlót. Előfizetési díjak felvételére és nyugtázására fel van jogosítva. Melegen ajánljuk őt passaic honfitársaink pártfogásába.

HUNFALVY HUGÓ
Hites ügyvéd és jogtanácsos,
— közjegyzői hivatal. —
Iroda a főpostával szemben.
231 BROADWAY New York City.

SZÉPÍTŐKURÁK
HÁZI HASZNÁLATRA.
BORSZÉPÍTŐ KURA a normális, ép, tiszta arczbőr szépségének ápolására és megőrzésére: száraz, somoros, durva, hámló, feszülő, viszkető, hervadó bőrre: ránczok és libabőr ellen.
BORGÓGYVITÓ KURA fényes, zstros, pórusos, atkás (mittesseres), pattanásos (vimmerlis), eres, vörös arc, vörös orr, vörös kéz, fagyási foltok és izzadás ellen.
BORTISZTÍTÓ KURA elsárgult, lebarántsított arcok fehéritésére; szemő és májfolt ellen. 1435
HÁMLASZTÓ KURA tenesefoltok, 1432
pórusok, pattanás-nyomok, rózsapattanás (rosacea), bőrkeményedés, borvirág, himlőhely és sebhely ellen. 1435
Minden egyes készlet ÁRA 3 DOLLAR. Készíti és elárúsítja személyesen, vagy posta útján
PARTOS PATIKÁJÁBAN
160—24k Avenue 10-ik utca sarkán
NEW YORK.

MOLNÁR KÁROLY
Cleveland, O., 2747 E. 79. st. alatti legmodernebbül berendezett szalonját ajánlja honfitársai pártfogásába. Pompásan felszerelt italok, tüzés magyar borok, kitűnő szivarok, billiárd, kuilzó, stb. állanak a közönség rendelkezésére.

MAGYAR FONOGRÁF ÜZLET
280 BOWERY, NEW YORK City.
Nagy és dus raktára a legjobb és legújabb éneklió gépeknek.
A LEGKIVÁLÓBB ÉS LEGVÁLTOZATOSABB MAGYAR DALOKKAL.
— Egy gép ára 3 dollár 50 centtől felfelé. —
Magyar dalok darabja 35 cent.
— MEGBÍZHATÓ MAGYAR ÜZLET. —
Magyar levelekre magyarul válaszolunk.
ENTRPRISE LIGHT CO.,
280 BOWERY, — NEW YORK CITY.

THE ORIENTAL BANK
182—184 BROADWAY, fiók a Bowery és Grand st. sarkán, NEW YORK
TŐKE és FELESLEG \$1,850,000
R. W. Jones, Jr. elnök, Nelson G. Ayres, első alelnök, Ludwig Nissen, Erskine Hewitt, Charles J. Day alelnökök, R. B. Estabrook, helyettes pénztáros, Geo. W. Adams, pénztáros, Leopold Friedrich, a külföldi osztály vezetője.
SZIVÉLYESEN MEGHIVJUK ÜZLETI ÖSSZEKÖTTETÉSRE KÜLFÖLDI PÉNZKET VESZUNK ÉS ELADUNK UTAZÓK SZÁMÁRA HITELEVELEKET FOLYOSITUNK IMPORTÁLÓ KERESKEDŐKNEK ÜZLETHITELT BIZTOSITUNK — VESZUNK ÉS ELADUNK — MAGYAR ÉS OSZTRÁK ÉRTÉKPAPIROKAT

UJ GAZDA! UJ REND!
— Elsőrendű magyar szakácsné —
Mrs. B Á T H O R Y
PITTSBURGBAN
az egyetlen szépen berendezett magyar ÉTTEREM és KÁVÉHÁZ a
LITTLE HUNGARY
ahol izletes ételekre, figyelmes kiszolgálás található.
— ESTÉN KÉNYES ZENE. —
911 FIFTH AVENUE
VAJDA IGNÁCZ, tulajdonos.

Egri Csillagok.

REGÉNY ÖT RÉSZBEN.

Írta: Gárdonyi Géza.

(Huszonegyedik folytatás.)

A szolgálk ekkor magaslaton voltak, s hogy az országút lejtőre hajlott, eltűntek az aga szemei.

Az aga alig várta, hogy ő is felérjen az országút puppájára.

Megsarkanyozta a lovát, és a dus szakmány éretétől lobogva vágtatott. Mögötte a dervis, mint valami szőrös ördög ült a lovon. Szoritotta és verte. A haja kibomlott a esomóból és közös pemetté változtatta a fejét. Az agától hirtelenében kapott kárdot nem is volt még ideje felkötöni, csak a kezében tartotta, s azzal ütötte a lovát hol elöl, hol hátul.

A magaslaton aztán látta az aga, hogy az üldözőknek még jó távol vannak, de már megszimtalótkák a veszedelmet.

Ime, a két rab is lóra pattan, s feyvert kap elő a saroglyából. A kocsis holmi apróságok kapkod ki a kocsiból: szétosztja a lovasok között. Azok a nyeregkapába és elejébe rakodnak. Azután lekutyorodik a kocsis a kocsis alá. A kocsis alól fehér füst száll fel. Akkor a kocsis is lóra kap, és elvágtat a négy lovas után.

Az aga nem tud hová lenni ámulatában.

— Micsoda rabok ezek? — kiáltja hátra a dervisnek. — hogy nem akarunk kiszabadulni.

— Mondtam, hogy kutyák! — üvölti a dervis.

A tűz már belekap a kocsiba. A katonák zavartan állnak körülötte.

— Oltásotok! — kiáltja az aga. — Verjétek szét a kocsit!

Aztán ismét kiált.

— Csak három maradjon. A többi menjen az ebek után.

Ebben a pillanatban lánghegygyé válik a kocsis, és irtózatos dördüléssel lobbiban fel.

Nem marad a téren se kocsis, se ember, csak az egy borzas dervis, aki a levegő rugásától és robbanástól megsejtülve áll, mint a boszorkánymacska a kémény tetején.

XVI.

— Mi volt ez? — bödült fel az aga az országút porában, ahova a lova levetette.

A dervis le akart szállni a lováról, azonban az ő lova is meg volt zavarodva. Hátrafelé tánczolt, s két lábra állott.

Majd örült iramodással vágtatott neki a mezőnek, s a dervist a levegőbe dobálva ugrott árkon-bokron át, miközben tájtéket szórt a szájából.

Az aga feltápáskodott. Kiköpte a port, és pogány káromkodással mérgeledött.

Körülnézett. Az országút mint valami esatatér. vonagló lovak és heverő szpáhik; a kocsis helyén egy nagy semmi; az égen egy nagy trágyaszínű felhő, amely az imént a kocsis volt.

Az aga lova is elszaladt. A hollóképi ur azt se tudta, mihez kapjon.

Végre is megindult sántikálva a katonáihoz.

Hát biz' azokat szétvetette a robbanás. Kinek a feje, kinek a lába hevert a porban; aki meg egészben maradt, arra se volt jó ránézni.

Az aga látta, hogy egyik se mozdul, hát leült az árokartra, és nézett bután maga elé. Talán azt hallgatta, hogy hol és miért harangoznak olyan nagy zúgással; pedig hát nem harangoztak sehol, csak a füle zúgott.

Ebben az állapotban találta őt egy óra múlva is a dervis, aki a maga val paripáját esurgó vizesre nyargalva tért vissza.

Ódakötötte a reszkető paripát egy bükkfához; és az ágához sietett.

— Nem esett bajod, uram?

Az aga a fejét rázta.

— Nem.

— De valamidet csak megütödted?

— A tomporomat.

— Áldott legyen Allah, aki megsza-

badított ebből a veszedelemből.

— Legyen áldott, — ismételte az aga.

A dervis sorra járta az uton és ut mellett heverő lovakat, hogy nem lehet-e még valamelyiket lábra állítani? No nem. Amelyik élt is, úgy meg volt nyomorodva, hogy csak a hollóképcsülheték még valamire.

Visszavért az agához.

— Uram, — mondotta. — Vissza tudsz-e jönni a magad lábán, vagy feltegyelek erre a lóra?

— Ezt meg kell boszulni, — felelte

az aga a lábászárát dörszölve. — De honnan szerezzek lovat és katonát?

És bután nézett a dervisre, mint az ázott tyúk.

— Azok az átkozottak bizonyosan Sztambulba mennek. Ott megtalálhatjuk őket, — felelte a dervis.

— Hát jer, — szóló nyögve az aga, segíts fel a lóra, és vezess vissza a fogadóba. Szegődj mellém szolgálának, mert te kitűnő lovas is vagy.

— Szolgálának? — kérdezte megütődve a dervis.

De aztán alázatosan lehajította a fejét és így szólt:

— Amint parancsolod.

— Mi a neved?

— Jumurdsák, — felelte a dervis.

XVII.

Az öt magyar lovas ezalatt nagy szárnnyasan szállt tovább a konstantinápolyi országúton.

A robbanás az ő lovaikat is megvadtította, de biz' ők nem nagyon bánták. Annál jobban repültek. Egyik a másikat előzgetve száguldott, s az utonjárók már messziről kitértek nekik: el nem tudták gondolni, hogy ezek a fiatal katonák versenyt futnak-e, vagy hogy üldözik őket?

De hogyan került közéjük Cecey Éva?

Azon az ünnepi estén, amint Gergelyrel találkozott, felébredt benne az első szerelem hatalma. Gergelyt mindig szerette ő, de hogy innen is, onnan is kénszerítették, nem tudott szabadulni. Gergelynek se birtoka, se önállósága, ő maga is a Török-család gyámságában. Levelezniök lehetetlen. Kezdték meghajolni a sorsának.

De Gergely megjelenése minden más erőt lerontott. A nő esodálatos alkotása az Istennek. Az érzésével gondolkodik. Évának azt mondta az érzése. Ez a te párod! Ha az egész világ ellene beszél is, neki vagy teremvél!

És ő kitépte magát az okoskodásokból, és követte azt a belső szót, amely hatalmasabb volt, mint a királyné szava, és hatalmasabb, mint az anyja szava.

A gyulai havasokon mentek át, s a reggeli napfény az Aranyos vize mellett sütött rájuk.

Az erdő új lombok halvány zöldjében pompázott. Mindenfelé az ibolya nyílt, s a völgyben a pimpó, pitypang és kiki-rics virága sárgált mindenfelé. A levegő megtelt az erdő balzsamával.

— Most értem, miért nevezik ezt a patakot Aranyosnak, — mondotta Gergely. — Nézd Éva, mintha arannyal volna behintve a partja mindenfelé. De te gondolkodol: nem bántad meg ugye, hogy velem jöttél?

— Nem, — felelte Éva, — de valami busit.

S fiatal, üde arca szomorú volt, a szeme komoly.

— Az, — folytatta, — hogy én mégis csak leány vagyok, és azt gondolom, erkölestelen az én cselekedetem. Te ma örülsz annak, hogy a szívem sugallatát követtem, de talán évek múlva, talán öregségünkben eszedbe jut, hogy nem a templomból vezettél ki engem, hanem egy vacsorázó-szobából.

Mekesey elől ment az oláh paraszttal, aki kalauzolta őket a hegyi uton. Ők ketten egymás mellett lovagoltak.

— Te fiatal vagy, — folytatta Éva, — s nincs pap a világon, aki bennünket összehesketne.

— Éva, — mondotta Gergely szemrehányó hangon. — Nem érezte-e engem mindig testvérednek? Nem azt érzede most is mellettem? Idegen vagyok én neked? És ha téged a pap hiányzása busit, nem bizod-e bennem, hogy addig, míg megesküdhád se jobban. Ha te akarod, én a kezdet se fogom meg, én az arcodat se eskölofem meg, amíg a pap el nem mondja ránk a szent áldást.

Éva elmosolyodott:

— Fogd meg a kezem: A tiéd. Csökold meg az arcomat: A tiéd!

És ahogy ott lovagoltak egymás mellett, odanyujtotta a kezét, és odanyujtotta az arcát.

— A katekizmus beszélt belőled az imént, — mondta Gergely megkönnyebbülten. — Látod, én is pápista vagyok, de az én tanítómesterem nem a katekizmusból tanított engem az Istenre, hanem az ég csillagaiból.

— Gábor pap?

— Ó. Lutheránus volt, de sohasem akart senkit lutheránussá fordítani. Ő azt mondta nekem: Nem az az igazi Isten, akiről a képek és íráások beszélnek. Nem az a szakállas, mindenkit fenyegető hiszterikus vén zsidó. Az igazi Isten alakjáról nekünk gondolatunk sem lehet, csak az értelmét és szeretetét lát-

hatjuk. Az igazi Isten velünk van, Éva. Az igazi Isten nem haragszik senkire. Nincs haragja. Ha feleleled tekintetedet az égre, s azt mondod: Istenem, Atyám, én ezt a Gergelyt életfarsamnak választom; és ha én is ezt mondom a te neveddel, akkor édes Évám, mi már az Isten előtt házastársak vagyunk.

Éva boldogan nézett Gergelyre, míg az halkan, féljé magába merülten beszélt. Őh, az árvaságban nőtt gyermek korán érik komolylyá!

A fiu folytatta:

— A pápi ceremónia Éva, az már csak a világ számára való. Dokumentálni kell a világnak, hogy lelkünk és szívünk szándéka szerint kelünk egybe, s nem öletszerűen és nem időre, alkalomra, mint az állatok. A házasságot édes lelkem, mi már rég megkötöttük, azt hiszem.

Mekesey egy gyepes dombra ért. Megállt és visszafordult. Megvárta őket.

— Egy kis pihenés nem ártana, — mondotta.

— Jól van, — felelte Gergely. — Szálljunk le. Látom, amoda lent víz is van. Az oláh itassa meg a lovakat.

Leugrott a lóról, és lesegítetté Évát. Leterítette a köpönyegét a fűre, s leheveredett.

Mekesey kibontotta az iszákot. Kenyeret és sót vett elő. Levágta a kenyér szárását, és odakínálta a kenyeret elsőben Évának.

— Várjunk egy kicsit, — mondotta Gergely.

És Évához fordult.

— Mielőtt egy kenyéren lennék, — mondotta, — ne kössük-e meg, Éva, a mi szövetségünket szóval is az Isten színe előtt?

Éva felállt.

Arca áhítatosan komoly volt, és üde és angyali. Odanyujtotta a kezét Gergelynek.

És amint ott álltak Mekesey mellett, egymás kezét fogva, Gergely levette a süvegét, és az égre nézve, szólt áhítattal remegő hangon:

— Istenünk, Atyánk! A te templomokban vagyunk! Nem köből rakott emberi épületben, hanem a te egéd alatt, a te fűd között! Az erdőből a te leheleled árad felénk! A hegyekről a te napod süt ránk! És a magasságból a te szemed néz bennünket. Ez a leány kiesi koromtól fogva kedves volt nekem, legkedvesebb a föld minden leányai között. Csak őt szeretem. Az emberek akarata nem engedte, hogy a szokott módon keljünk össze, engedd, hogy legyen a feleségem a te akaratoddal.

És a leányra fordítva nedves szeméit, folytatta:

— Leány, én ezennel az Isten színe előtt feleségemnek nyilvánítalak!

Éva könnyes szemmel rebegte:

— A tiéd vagyok.

Gergely felemelte az ujját:

— Esküszöm, hogy szeretlek! Esküszöm, hogy soha el nem hagyalak, semmi bajodban, semmi nyomorúságban! Holtodig. Holtomig. Isten engem úgy segéljen!

Éva is feltartotta a kezét:

— Esküszöm, amire te esküdtél. Holtodig. Holtomig. Isten úgy segéljen!

S azzal összeölekeztek, és megeskölték egymást olyan áhítattal, mintha Isten áldó kezét éreznék a fejükön.

Mekesey visszaült a kenyér mellé, és a szemét törülgette.

— No, — azt mondja, — én ilyen házasságot soh'se láttam; de azt érzem, hogy ez szentebb és erősebb házassággötés, mint az lett volna, amit Gyaluban kötött volna kilenez pap előtt a tekintetes asszony.

Erre mindnyájan elmosolyodtak. Leültek, és hozzáláttak a falatozóshoz.

Este Hunyad várába érkeztek. Jancsi vacsorával várta őket. (Mindennap várta őket, hol ebéddel, hol vacsorával.)

Az utasok átöltözöködtek. Évának női ruhát szedtek össze. Azután vacsorához ültek.

A vacsorán ott volt a vár papja is, egy beteges, jóarcú öreg ur, aki ott vénhedett meg a vár csendességében, mint a hársfák.

— A tisztelendő urat azért hívtam meg, — mondotta Török Jancsi, — hogy összeheskesen benneteket.

— Mi már azon tul vagyunk, — felelte Gergely. — Felvettük a házasság szentségét az Isten színe előtt.

— Micsoda szertartás szerint? — kérdezte a pap.

— Ugy, ahogy Ádám és Éva. Talán biz' az nem volt törvényes házasság?

— A pap a fejét rázta.

— Micsoda? — szóló Mekesey felhörkenve. — Az Istennek nincs szüksége papra, ha valakit meg akar áldani!

A pap nevetett.

— Lehet, — mondotta, — de az Isten nem ad ám házassági bizonyítványt. — Tudjuk mi bizonyítvány nélkül is, hogy házások vagyunk, — felelte Gergely.

— Az is igaz, — dünnyögte a pap, — de majd az unokáitok nem tudják. Erre mindnyájan elhallgattak. Éva elpirult.

Csend támadt a teremben. Gergely Évára nézett, aztán a paphoz fordult:

— Hát összeesekethet bennünket, tisztelendő ur?

— Össze.

— Szülői engedelem nélkül?

— Anélkül is. Elvégre a bibliában nincs benne, hogy szülői engedelem kell a házasságra.

— Hát akkor, — mondotta Gergely, — tegyük meg Éva a bizonyítványért.

— Amint akarod, — felelte Éva egyszerűen.

Átmentek a kápolnába, s egynehány perc alatt megvolt az esküvő. A pap beírta a nevéket az egyházi könyvbe. Tanúknak odairatta a Török János meg a Mekesey nevéit.

— A szülőiknek megküldöm az írást, — mondotta aztán a pap, mikor visszaháltak az asztalhoz. — Ki kell bekülni velük.

— Azt akarjuk is, — felelte Éva, — de kell egy-két hónap, hogy a haragjuk lecsillapodjék.

És Gergelyhez fordult:

— Hol töltjük azt a két hónapot?

— Hát édes angyalom, te itt Hunyadon, én meg valahol másutt.

Ezt mondva a társaira nézett.

— Megmondhatjuk neki, — szólott Török János, — elvégre is egyik vagyis nincs is titok ezentul köztetek. A papunk is jobb, ha tudja, legalább ha valami baj ér bennünket, hát értesíti róla két hónap múlva édesanyám asszonyt is.

— Hát akkor tudd meg, édes ifju párom, — szólott Gergely, — hogy mink már indultunk volna Konstantinápolyba, mikor meghallottam, hogy te menyasszony vagy. Mi hármán fogadást tettünk, hogy kiszabadítjuk Bálint urat, a mi nagyságos apánkat.

— Ha lehet, — tette hozzá Török Jancsi.

A menyasszony komolyan és figyelemmel hallgatta az urát, aztán így szólt:

— Bezzeg megjárta velem kegyelmed, édes uram. (Hol tegezte, hol magázta Gergelyt, mióta megesküdték.) Mert én ugyan szívesen elhősölnék itt két hónapig is ebben a gyönyörű várban, de nem azt fogadtam-e ma két helyen is, hogy soha kegyelmedet el nem hagyom?

— Csak nem akarsz tán velünk jönni?

— Nem tudok-e egy lovagolni, mint akármelyikük?

— De ez nemcsak lovaglás lesz angyalom, hanem veszedelmek útja is.

— Vivni is tudok. Olasz mestertől tanultam. Nyíllal lelővöm a nyulat. Puskával akár a feckét is.

— Isteni asszony! — kiáltotta Mekesey a poharát felkapva. — Irigyl vagyok, Gergely!

— Jó, jó, — szóló Gergely aggodalmasan, — de hát az ilyen asszonyféle csipkés ágyban szokott ám aludni.

— Az uton nem leszek asszony, — felelte Éva. — Ide is férfiruhában jöttem, oda is férfiruhában megyek. De hamar megbánta kegyelmed, hogy elvett! Tisztelendő atyánk, válaszszon széjjel bennünket üstöllest, mert bizony megcsufol ez az ember: elhagy mindjárt az első napon!

A pap azonban inkább a kappan-mellet iparkodott a csontról leválasztani.

— De hát te törökül se tudsz, — szóló utolsó ellenvetésképpen Gergely.

— Majd megtanulok az uton.

— Jól beszél, — szóló Jancsi. — Én is tanítom, meg aztán nem is olyan nehéz az.

— Mondjon egypár szót, — szóló az újdonsült menyecske.

— Hát például: elma annyit tesz, hogy alma; benim; enyim; baba: papa; sarampo; sorompó; daduk: duda; csá-

gána: ...

— Csákány! — kiáltotta Éva tapsolva. — Nem is gondoltam, hogy én tudok törökül is!

Hunga-Win-Gro

A LEGKEDVESEBB KARACSONYI AJÁNDÉK AZ Ó-HAZÁBÓL.

Az általunk direkt importált legkiválóbb magyar borok, pezsgőborok, szilviorium, cognac és likörök különféle fajtaiból összesített 12 eredeti üveget tartalmazó HUNGAROVINO borosládák választék szerint \$7.50, \$10.50, \$12.50, \$15, \$18 és \$20 árakban megrendelhetőek nálunk. — Részletes prospektust szívesen küldünk.

AMERICAN AGENCY FOR THE ASSOCIATED WINE-GROWERS AND EXPORTERS OF HUNGARY.

LEOPOLD MOLNÁR, Pres. 41 Park Row, NEW YORK, City.

CAFÉ BRESLAU

MAGYAR KÁVEHAZ

188—190 második Avenue, New York a 12-ik utca sarkán.

— Kitűnő MAGYAR konyha. — Tulajdonosok: Rabbach és Schembeck.

EUROPÁI GYÓGYINTÉZET

Bármily régi betegségben is szenved a ha orvosai eddig hiába gyógykezelték, forduljon bizalommal hozzánk. A mi európai gyógyintézetünkben mindennemű betegség gyarapodó sikerrel kezeltek.

ORVOSI TANÁCSOT INGYEN ADUNK. Rendelő-órák hétköznapon reggel 9 órától est 8 óráig, ünnepnap délelőtt 10 órától délután 3 óráig.

EUROPEAN MEDICAL INSTITUTE 402 GRAND ST. PITTSBURG, PA.

VIOLET ARCZCREAM

Májfolt, szeplő ellen legjobb a világon. 66c arcbort ad. Ára 50 cent.

GLADIATOR

legjobb haj- és bajusznövesztő szer. Ára egy dollár. A pénz előleges beküldése mellett bármikor megkírdi a feltaláló:

Dr. J. BACKY, 100 Public Square, Cleveland, O.

HA BAJBA JUTOD, FORDULJON NAAR MANFRED

békebíróhoz, 15 E. STATE STREET, TRENTON, N. J., aki tanácsaal, segítségel látja el. MAGYAR, NÉM.T, TÖT, LENGYEL stb. TOLMACS MINDIG KÉZNEL.

A NAP

A magyar újságírás szentségiója. Magyarország legüggelelenebb és legellenérdekebb napilapja. Felelős szerkesztője: Braun Sándor. Politikai fümunkatársai: Bródy Sándor, Lengyel Zoltán és dr. Kalmár Antal. A NAP a 48-as eszmény legbővebb katonája s a 67-as politika legélelelzetesebb üldője. A NAP nemcsak a legkitűnőbb lap, de a LEGOLCSÓBB IS. Előfizetés Amerika területére egész évre \$5.— Félévre \$3.— Negyedévre \$2.— Külföldi iraszkodásoknál készpénzrel küld: \$1.25

A NAP kiadóhivatala: Budapest, VIII. ker., Rökk Seifárd-u. 9. sz.

Fényképezett Múterem Ha ezen hirdetését királya s behozza minden tuczt kép után kap INGYEN egy életnagyságu képet A legjobb felvétellek. VAS-ÉRNAPJA NYITVA S. ROBINSON fényképező

RIZSAK JÁNOS

passaici pénzküldő budapesti irodája IV., Sütö-utca 6. szám alatt van. Irodavezető: RIZSAK MIHALY.

Az inas, aki felszolgált nekik, azt mondja halkan Mekeseynek, hogy egy ember akar mindenképpen bejönni.
 — Micsoda ember?
 — Azt mondja: Mátyás.
 — Mátyás? Micsoda Mátyás?
 — Más nevet nem mondott.
 — Ur, vagy paraszt?
 — Olyan szolgálóféle.
 Erre mindnyájan nevettek.
 — Matyi az, hogy az ördög vigye el, — szolt Mekesey. — Hát csak ereszd be: mit akar?

A megmátásodott Matyi rákvörös képpel állított be, és Mekeseyre pillantva szólott:
 — Csak azt akarom mondani, hogy itt vagyok, hadnagy uram.
 — Azt látom, de hol voltál az este?
 — Az este is rendben voltam én mindjárt, de olyan hamar el tetszett sietni, hogy nem értem utól.
 — De hiszen részeg voltál, mint a csap!
 — Nem voltam nagyon, instálom.
 — És hát hogyan jöttél el? Hiszen én elhoztam a lovadat.

Matyi egy kisest megemelgette a vállát, szemöldökét, aztán dünyögve felelt:
 — Volt ott ló elég.
 — Eszerint loptál.
 — Nem én. Csak ahogy az urfi elment, feltettem magamat egy lóra. A lovásztársaim tetek fel, mert magam nem bírtam felülni. Hát tetek én arról, ha nem a magam lovára tetek.
 Hogy a társaság ezen felvidámított, Matyi teljes becsületban részesült, s ez a részegen történt elsőkése, éppen ez tetszett meg Gergelynek.
 — Hova való vagy te, Matyi? — kérdezte nevetve.
 — Keresztesre, — felelte a legény.
 — Hol a pokolban van az a Keresztes?

Milyen furcsa volna, ha most a kocsis így felelné a kérdésre: Hej, szegény Gergely urfi, majd megtudja egyszer te-kegyelmed, hogy hol van az a Keresztes. Majd mikor szép, szakállas ember lesz kegyelmed, majd mikor nagyságos ur lesz te-kegyelmed, ott ejti törbe a gonosz török, ott verik majd a vasat kezé-lábjára!

Három nap mulva utban voltak. Matyi volt a kocsis. Ők négyen felváltva rabok és jellek. A kocsi egyuttal évának szolgált éjjeli alóhelyül.

XVIII.

Mi az ott az erdőn? Tábor-e, vagy Rablótanya-e, vagy belpoklosok községe? Temetés van-e benne, vagy lakodalmom?
 Hát biz' az se nem tábor, se nem falu, se nem rablótanya, se nem belpoklosok községe, hanem egy nagy cigánykaraván.

A sziklák árnyékán, a fák között rongyos sátorok barnállanak. Egyikből másikkól füst kigyózik az égnek. A tisztáson meg szól a hegedű és dobog a dob: táncolnak a leányok.

Vén cigányasszony tanítja őket. Ismeretlen nyelven rikácsol egyikre-másikra. Kikapja a kezéből a tamburint és vén tagjait a tizenöt éves leány hájos lejtéseivel mozgatva mutatja, hogyan kell kéznél és lábán lengő könynyűvé változania a tánc művészetében.

A cigányleányok már a természet-től megkapják ezt a művészetet, de köztük is akad elég szőke, aki vagy nagyobb lábát, vagy lustább vért kapott a születésében, és hát az ilyenre senki se néz örömmel.

A táncosok különben mind fátyolos ruhába vannak öltözve. A fátyol kell a tánchoz. Lengései meghosszabbítják a tagok kerek mozgatait; s a táncban az a fő, hogy a testnek semmi nehézsége ne lássék.

(Folytatása következik.)

HA ELADNI
 akarja Magyarországon fekvő vagyónát,
HA VÁSÁROLNI
 akar földet Magyarországon, forduljon ezen címre:
John Majoros
 402 So. Washington Ave., Scranton, Pa.

A NURSE.

Irta: Tutsekne Beeheft Lilly.

— Szegény nővérem nagyon elhetetlen teremtés volt — mondta miss Violet, mikor a szerszámos kamrából előkerült egy régi, porfede kis üvegláda, kanavásra erősített mennyasszonyi mirtuskoszorúval és alatta csodálatos, ré-

gi divatu hajmunkával kihelve ez a két szó: for ever.
 — El kell dobní — vélte Austin ur, a hajdani férj, mikor hazatért este az officeból.

Többet nem is beszéltek arról a szintelen hajú, félnék, jelentéktelen asszonyról, aki nem szerette az ebédőben a haragos kékeskék tapétát, mert férje butorai gránátszínű fából voltak és sirni tudott rajta, ha a nehéz, sárga ködben nyári napon is égtek a lámpák az utcán.

Ez volt Jessy.
 Akkor már több éve volt férjnél, és nem voltak gyermekei. Mikor a nap-sütős, csirke-farm-os vidéken az édesanya megbetegedett.
 — Take a good nurse with you and come back. Vigyen magával egy jó ápolónőt, aztán jöjjön vissza, — hagyta meg a férje, mikor az édesanya betegágyához sietett. Ez volt a bucsujuk a reggeli után, mert Austin nem kísérte ki a vonathoz az asszonyt: ilyen gyermekes ókbl nem maradt ki az officeból.

Aznap Violet, Jessy néjje vette meg a lunchre való halat, mikor hazajött az iskolából. Ennyi volt az egész különbség a hampsteadi háztartásban.
 Violet már nem mehetett volna le a beteg édesanyjához. Mert ő a kertés private schoolban nevelte a londoni gyerekeket. Ez igen fontos és komoly foglalkozás. Holott Jessynek tulajdonképpen nem is volt foglalkozása. Hisz ő csak Austin ur felesége volt.

Miss Violet pedig mindig lenéző szá-nakozással gondolt az ilyen felesleges, dologtalan emberekre.
 A country house kapu feletti díszszobájában feküdt a yorkshirei faluban a beteg. Az ágya háttal volt fordítva a kiugró hármass ablaknak: hogy az angol utcát, az angol világot ne lássa. Jessy mamája francia nő volt és gyűlölte a ködös szigetországot.
 — Te jöttél hozzám, kis leányom — sugta az őshajju asszony és első önkéntelen mozdulata volt, hogy megigazította a leánya frizuráját. — Violet nem ér rá, tudom. Az apja lánya. Hány szegény gyermeknek ölte már meg a fantáziáját?

— És az urad eleresztett téged, Jessy? — Ezt ő kérdezte bizonyos részvételteljes sajnálkozással.
 Aztán sóhajtott. Jessy nem szép, és rettenetesen öltözködik.
 Az ágyval szemben állt az elmaradhatatlan tükrös szekrény. A beteg most is onnan nézte a paplanon nyugvó karjának grációzus vonalát.
 — Este olvasni fogsz nekem, — mondta hizelegve a leányának. — Gyönyörű könyveim vannak. És aztán zongorázni fogsz. Tudod, azokat a vidám dalokat a párisi kis atelier leányról. Hát a bedörzsölésemet el tudod végezni? Csontkezek ezek az angol szolgálók.

Jessy mindent tudott. Csodálatos volt az ő keze lágyága.
 És karácsonykor sem készült hazamenni. Előbb a téli ruhákat küldték utána. Aztán a nyári ruhákat.
 — Itt nem vagyok felesleges ember — írta Violetnek. — Itt meg vagyok elégedve az életemmel. Én vagyok a nurse az édesanyjánál.
 Austin ur kétkedve rázta a fejét Londonban erre a híradásra. Ő nevetésnek találta a dilletantizmust a betegápolásban.

De a betegek nem élnek örökké. Meghal a szeretet is, a melegség, a megelégedés. Minden ember életében kies-rőlődnek lassan azok a hozzátartozói, akiket szeretnie kell. Ha lehetséges, Jessynek is haza kellett menni. Haza. Az ura mellé.
 A hampsteadi házban spring cleaning folyt, tavaszi tisztogatás. A házat szürkére festették, a lépcsőt fehérre. A szőnyeget hozták a porolóból. Este hazajött Violet, mert a délutánt is a gyerekekkel töltötte az iskolában. És Austin az officeból.

Az ebédnél Austin ur hosszú, elől elvágott, fekete kabátban jelent meg és Violet egy ódon, kivágott fekete csipkeruhában.
 — Esik az eső — mondta Violet.
 — Mi tetszik, mutton, vagy beef? — kérdezte Austin, amint az ezüstfálról leemelte a takaró hengert, hogy lementessen a hölgyek számára a feltálatl husból.
 A szobaleány szoborszerű mozdulat-lanságban állt a buffet előtt, mintha a teste is ki lenne keményítve, éppen úgy, mint a kőténye, meg a főkötője.
 Reggel elmentek. Austin az office-ba. Violet az iskolába.
 És Jessy is elment. De ő nem jött vissza ebédre. Sem aznap. Sem aztán. Most megtalálták a mirtuskoszorú-

ját. Azt még az egerek se bántották a szerszámos kamrában.

Violet dobta ki. Mert így látta jó-nak ő is, meg Austin ur.
 Néhány nappal később a férfi köhög-ni kezdett. Öregedő ember volt már s az egészségét igen féltette.

Violet elment az iskolába és onnan telefonált a nurse home-ba ápolónőért. Este jelentkezett a nurse. Miss Violet fogadta, állva, a drawing roomban. Megnézte, aztán előrelépett és még egyszer szemügyre vette a jelentkezőt.
 — Child, — mondotta rosszaló meg-ütközéssel.
 Noha a „gyerek“ szó egyáltalán nem illett már arra a pergament-arezu, el-fonnyadt asszonyra, aki most előtte állt.

Csengetni akart a szobaleánynak, hogy kérdezze meg Austin urtól, ohaj-tja-e látni a feleségét?

De a nurse megállította:
 — A feleségét? — kérdezte mély cso-dálkozással. — Lehet, hogy Austin ur felesége voltam valamikor. De most más foglalkozásom van. És azt nem ki-vánom feleslelni.

— Hát miért jöttél ide? — Mit akarsz elérni ezzel? — dohogott tovább miss Violet.

— Nursesnek jöttem. Tíz shillinget kapok egy napra. Itt vannak a referenciáim. Ha sokalljátok: a home-ban olesőbb nurse is van. Az én áram eny-nyi. Én elvégeztem a tanfolyamot.
 Üzletszerű, száraz hangon beszélt, egyetlen szikra megindultság sem lob-bant meg a szemében. A pénzkeresés megölte benne az érzéseket.
 Átvette az orvosi rendelést, és Aus-tin ur egy hét mulva már sokkal köny-nyebben érezte magát.

A második hét végén összeszámolta a költségeket, és úgy találta, hogy az egészsége helyreállt.
 A nurse betelefont a homeba, és következő nap már South Kensington-ban volt egy közzvényes dával.

Mielőtt elment, szabályszerűen kiállította a bélyeges receipt-et a felvett hon-oráriumról.
 Aztán Austin ur ismét az officeba ment. Violet az iskolába.
 De az ebédnél a mutton előtt azt mondta a férfi:
 — Shee is a perfect nurse indeed.
 — She is, — visszajogozta miss Violet.

És azóta mindig részvétellel szólnak a kiégett lelki asszonyról.

HIZENYAI JANOS UR

Connecticut állambeli Danburyben fel van jo-gosítva előfizetések felvételére és nyugtázásá-ra. Melegen ajánljuk honfitársaink jóindula-tába.

DAYTONBAN

Ohio államban és környékén RADÓ LAJOS ur képviseli a „Bevándorló“-t. Előfizetési díjakat felvehet és nevünkben nyugtázhat. Melegen ajánljuk Radó urat honfitársaink pártfogásába.

TRENTON LEGJOBB FOGORVOSA

Dr. J. S. MILLER
 184 SOUTH BROAD STREET,
 Olcsó, jó, pontos és fájdalom nélkül
 — dolgozik. —

I. BOSS

111 SECOND STREET, PASSAIC, N. J.
 Minicentéle szivarok és dohányok
 — importálga.
 KÜLÖNÖSEN JO A KOSUTH ÉS GRÓF
 BATTHYÁNYI DOHÁNY.
 Megrendelések nagyban és kicsinyben
 vidékre is.

CHICAGO ÉS KÖRNYEKE MAGYARSÁGÁNAK FIGYELMÉBE!

Dr. BOTTLIK LAJOS

BUDAPESTI EGYETEMES ORVOSTUDOR
 volt csász. és kir. katonar orvos, a magyar kir. posta-, távírda és telefon, a m. kir. állam-vasutak és a csász. és kir. Kassa-Oderbergi vasut volt orvosa
 Jelenleg chicao-i kórházi igazgató-főorvos, konzultáns orvos, a legkülönfélébb és leg-súlyosabb betegségeket a legudományosabb alapon és az orvosi tudomány eddig elért legmagasabb színvonalán, a legjobb eredményre nyújtja. Különös szakképzettséggel gyógyít mindenféle férfi és női betegségeket a legnagyobb TITOKTARTÁS mellett jótállással. — Levelekre válaszal:
Dr. LOUIS BOTTLIK
 420 SO. HALSTEAD STREET. Telephone Monroe 1116. CHICAGO, ILL.

MONOPOL KÁVÉHÁZ

RUDNER és ROTH, tulajdonosok
 NEW YORK, 145 MÁSODIK AVENUE, a kilencedik utca sarkán
 — Kitiűnő ételek és italok —
 A MAGYAROKNAK KEDVENCZ TALÁLKOZÁSI HELYE
 — Szombat és vasárnap este elsőrangú cigányzene —

YORKVILLE BOULEVARD

előkelő magyar kávéház a felső-városban
 1393 MÁSODIK AVENUE
 Tulajdonos:
GROSS EDE
 — a 72. és 73. utcák között. —
 — MINDENNAP CZIGANYZENE —
 Kitiűnő magyar ételek és jó italok.
 Pontos kiszolgálás.
 POMPÁS BILLIARDASZTALOK.

THE 'STATE BANK'

AZ ÁLLAM BANKJA
 378 Grand Sreet, New York City.
 Elnök Richard O. L., alelnök Kohn Ar-nold, másodalélnök Burckett L. Walter, pénztáros Voorhis A. I., alpenztáros Kneisel János.
 Tőke, felesleg, nyeresemény,
 több, mint \$1,000,000
 Betétek több, mint 16,000,000
 Pénzküldeményeket elfogadnak a világ minden részébe.
 HAJÓJEGYEK minden vonalra kaphatók.

WÁRADY LAJOS

Hazai peres és katonai ügyek pon-tos elintézése.
PÉNZKÜLDÉS AZ Ó-HAZABA.
 Az összes hajóvonalak képviselője.
 HAZAK VÉTELE ÉS ELADÁSA.
 magyar közjegyző
 449 S. Broad St., Trenton, N. J.

AMERIKAI MAGYAR SZÖVETSÉG.

Alakult 1906. február 27. Cleveland, O. A szövetség célja: az Amerikában élő magyarok testületi összetartása, anyagi és erkölcsi érdekeinek védelme.
 Osztályok alakulhatnak Amerika minden magyarlakta helyén.
 Aki a szövetség tagjává akar lenni, írjon alapszabályokért a titkári hivatalhoz 305 CENTURY BUILDING, Cleveland, O.

THE CITY BANK CO.

BIZTOS, ERŐS, MEGBIZHATÓ.
 Takarékbetétek után 4 százalékat — fizet. —
 10 AVENUE és PEARL ST. sarkán.
 SOUTH LORAIN, Ohio.

The Friedman Print

215 BOWERY — NEW YORK.
 Elvállalja alapezények s mindennemű nyomtatványok elkészítését.
 — Kitiűnően felszerelt magyar nyomda. —
 Elv: Csinos kiállítás olcsó árak mellett.

THE RISING SUN BREWING CO.

CSEHORSZÁGI módon készülő SÖR
 A legvilágotatottabb arany árpából, malatából és mézharutos cseh komlóból főzik.
 FELTÉTLENÜL JOBB BARMILY IMPORTÁLT SÖRNEK.
ELIZABETH, N. J.

MEGBIZHATÓ BANKÁROK.

E rovat alatt oly bankcégeket nevezünk meg, amelyekhez honfitársaink bátran fordulhatnak pénzküldés vagy pénzbetétek czéljából.

NEW YORK ÁLLAM.

Knauth, Nachod és Kühne, 15 William street, New York.
 Kiss Emil, 104 Second Ave., New York.
 Tíz év óta fennáll.
 Németh János, 457 Washington street, New York.
 Deutsch Testvérek, 319 Houston st., New York.
 Pénzküldés, hajójegyiroda és közjegyzői hivatal.
 The Oriental Bank, 182—184 Broadway, New York.
 Csekköntő, hitellevelek, külföldi értékpap-rok megvétele és eladása.
 Nemzetközi Utazási Iroda és Pénzküldő Társaság, igazgató Láng József, 1496 Second Ave., New York City.

PENNSYLVANIA ÁLLAM.

B. Hender, successor to A. Hender Son & Co. Cassandra.
 Pénzküldemények Magyarországra és Euró-pa bármely részébe olcsón, gyorsan és bizto-san. Hajójegyek az összes vonalakon az ó-ha-zába sehol olcsóbban nem kaphatók.
 First National Bank, Első Nemzeti Bank, Minersville.
 Alapítóké \$500,000.00, tartalékalap és szét nem o-ztott nyeresemény \$75,000.00. Elnök Charles R. Kear, pénztáros Harry F. Potter.
 Róth József és Fial, a Monongahela-völgynek legrégebb bankháza, saját épületében, 606-dik Ave. és Locust st. sarkán, McKeesport.
 Pénzküldés az ó hazába gyorsan, pontosan a legolcsóbb árfolyam mellett. Hajójegyeladás az összes vonalakra a legalacsonyabb árak mel-lett. Közjegyzői okiratokat szakértővel ki-állítanak és a konzultánsi hitelintéztést beszerzik.
 Czim: Jos. Roth and Sons.
 Hungarian American Savings & Trust Co., Duquesne Magyar Amerikai Takarékek és Hitel Társulat, Duquesne.

Alapítóké és főösszeg 175,000.00 dollár. Penn-sylvania állam legerősebb bankházainak egyike s az egyedüli magyar államlag ellenőrzött ma-gyar bank Amerikában. Igazgatói és részvé-nyesei magyarok. Fizet két százalékat csekk-számlára, 4 százalékat betét-számlára. Pénz-küldés, hajójegy eladása és közjegyzői iroda.
 Klein Jakab, magyar bank- és váltóüzlete, 1340 Penn Avenue, Pittsburgh.
 Megbízható pénzküldő és hajójegyelárntó. Kiállít közjegyzői okiratokat és elvállalja hazai ügyeknek elintézését.

Tomcsányi József, Homestead és Duquesne.
 Klein Arthur, Rankin, Pa.
 Hajójegyek, pénzküldés, hazai ügyek elinté-zése.
 Kall G. Árpád, Uniontown, Pa.
 Amerikai és hazai ügyek elintézése. Közjegyzői hitelintéztés. Pontos pénzküldés.

MISSOURI ÁLLAM.

The Farmer's & Miner's Trust Company, a szadák és bányászok trust-kompanijája, Bonne Terre.
 Bejegyeztetett 1890-ben. Tőke \$100,000.00.
 R. R. S. Parsons elnök, F. J. Thourne alelnök, F. H. Dearing titkár és pénztáros.

OHIO ÁLLAM.

Perczel Lajos, 522—534 Pearl street, Cleveland.
 The Dollar Savings & Trust Co., Youngstown.
 Vagyon: \$1,500,000. Pénzküldés gyorsan, ol-csón és pontosan. Pénzbetétek után 4 száza-lék kamatot fizet. Üzletvezető: Burger B. Lajos.

WISCONSIN ÁLLAM.

Merchants and Savings Bank, Kereskedelmi és takarékbank, Kenosha.
 Wisconsin állam felügyelete alatt. H. B. Robin-son elnök. Tőke \$25,000. Elad hajójegyeket minden vonalra. Pénzeket elküld a világ bár-mely részébe. Takarékbetéteket elfogad.

NEW JERSEY ÁLLAM.

Rizzák János, 128 Second street, Passaic.

Chester Frank Dyer urnak, az amerikai Egyesült Államok budapesti főkonzulának iro-dája Budapesten, V. Wurm-udvar 21. szám alatt van. A főkonzul fiúmel ügynökségének irodá-ja: Fiume, Andrassy-ut 22. Magyar ameri-kaikak, kik az ó-hazában nehézségekkel talál-koznak, forduljanak oda.

ZASZLÓ, JELVÉNY, MISERUHA

Saját készítésű legértékesebb egyelti zászlók, sapkák, egyenruhák, szalag és aranyjelvények.
 Bálók és ünnepekhez szükséges szá-lagok és díszítések raktára.
 — Jutányos árak. —

LITVAY JÁNOS

8807 Buckeye Road, CLEVELAND, O

Charles R. Kear Harry F. Potter

elnök. pénztáros.

ELSŐ NEMZETI BANK

FIRST NATIONAL BANK
 MINERSVILLE, PA.
 Alapított 1864-ben. Schuykill-County legöregebb nemzeti bankja.
 Alapítóké \$50,000.00
 Tartalékalap és szét nem osztott nyeresemény 75,000.00
 Elfogad pénzbetéteket s a pénzt csekk alapján vagy szóbeli felké-résre azonnal visszafizeti.
 Pénzküldéseket a világ bármely részébe bank- vagy póstautilvány utján eszközöl.